

Drukker-Uitgever
Sam: Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Gent
REDACTIE ..
ADMINISTRATIE
MOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE

Drie maanden fr. 3.25
Zes maanden fr. 6.50
Een jaar fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (dagelijks verzorgd) fr. 6.75

Gevaar voor Europa's economische Toekomst

De dagelijkse oorlogskosten der gezamenlijke oorlogsvoerende landen worden op circa 400 miljoen franken geschat, de jaarlijkse op omtrent 150 miljarden franken.

Dat wil zeggen: indien de oorlog nog 6 à 7 maanden moet duren, zijn er driehonderd duizend miljoenen aan oorlogsdoeleinden verbruikt.

Dat zijn cijfers die tot nu toe slechts in de astronomie gebruikt werden, en als het niet de Ministers van financiën der verschillende Staten waren, die de berekening in de parlementen verklaarden, zouden wij het voor een phantastischen droom houden. En daarbij zijn nog niet eens inbegrepen de ontzettende vernietiging van goederen in de streken waar de oorlog woedt of gewoed heeft, de groote sommen door gemeenten en particulieren voor onderstand uitgegeven en de onmetelijke schade van de niet-voortbrengst.

Het is geen wonder dat het engelsche wereld-financieblad «The Economist» de vraag opwerpt of het niet mogelijk ware tot een eervolle vrede te komen eer Europa totaal bankroet gaat.

De vraag wat de economische toekomst van Europa zal zijn onder den invloed van dezen oorlog, verdient inderdaad de grootste opmerkzaamheid.

Europa, juist gezegd Noord-westelijk Europa was tot nu toe het geestige en economische middelpunt van gansche wereld. Maar deze economische oppermacht van Europa is in de laatste twintig jaren door twee gebeurtenissen bedreigd geworden: het onophoudelijk stijgen der Verenigde Staten van Noord-Amerika en de energie met welke Japan zich in de rij der moderne groote industriestaten stelde.

De andere landen met aziatische of afrikaansche bevolking zijn tot nu toe niet in staat geweest die hoogte te bereiken.

De ontwikkeling van Australië en Kanada door verschillende omstandigheden achtergebleven en de landen van midden- en zuid Amerika zijn door hun klimaat slechts tot grondstof-leveranciers bestemd, en niet in staat aan de industrie-landen concurrentie aan te doen.

Wat zijn nu echter de gevolgen van den onderlingen oorlog der vroeger oppermachtige europeesche industriestaten?

Japan heeft, dat ziet ieder in, slechts voor de leus meegedaan in het begin van den oorlog. Het ziet met innerlijke genoegehoening hoe zijne europeesche concurrenten zich onderling verscheuren.

De overige in oorlog zijnde europeesche staten hebben gezamenlijk ten minste 25 miljoen soldaten op de been behalve reeds het verlies van 12 miljoen

man aan dooden, verminkten en onherstelbare zicken.

Die 37 miljoen krachtige, meestal jonge menschen zijn aan de produktieve arbeid onttrokken. De bekende econoom Leroy-Beaulieu heeft uitgerekend dat een west-Europeër eene gemiddelde waarde van 1500 franken per jaar voortbrengt, een oost-Europeër (Rus, Turk, Balkanbewoner) eene gemiddelde van 800 franken — (arbeidswaarde, geen loon) —; de verhouding der bovenstaande 37 miljoen soldaten is voor West-Europa 22 miljoen, voor Oost-Europa 15 miljoen, zoodat na eene eenvoudige rekening het in oorlog zijnde Europa 45 miljarden per jaar aan nuttige voortbrengst verliest.

Daarbij zijn nu niet gerekend de miljoenen werklozen, door het gedwongen sluiten van fabrieken en werkplaatsen, waarvan overigens na den oorlog door dood of vermindering der technische leiders en verloop der clientèle velen voor goed gesloten zullen blijven.

Nu komt daarbij nog de onafzienbare goederen-vernietiging, het materiaal-verbruik door den oorlog zelf, het stillleggen van de scheepvaart voor een groot gedeelte enz., enz.

Daarmede houden de verliezen nog geenszins op. Een aanzienlijk deel van de combattanten keert verminkt en ziek terug en zijn dus van de toekomstige productie uitgesloten.

Van vele fabrieken en werkplaatsen is het productie-materiaal, machines enz., verwoest en onbruikbaar gemaakt en dus voor jaren of voor goed niet meer in staat voort te brengen, uit de productie uitgeschakeld.

En nu de interesten en terugbetalingen der binnen- en buitenlandse leeningen, schatkistbons, kortom van het ontzettende bedrag der oorlogskosten en dat tegen eene hooge rente.

Heeft men zich reeds een begrip gemaakt van waar in bovengemelde omstandigheden het interest van daan moet komen en hoe groot die bedragen zijn die ieder jaar opgebracht moeten worden? (Slot volgt)

De financiële toestand in Zwitserland

Het ontwerp van budget voor toekomstig jaar dat door den voorzitter komt neervallend te worden, toont ten duidelijkste aan, zegt ons een burgersblad, dat het land een benard toestand te gemoet gaat.

In de eerste plaats is het vastgesteld dat het zoo klein republikeinsch land, als de vrede in Juli aanstaande niet hersteld is, meer dan een half miljard zal uitgegeven hebben voor het onderhoud van zijn gedeeltelijk gemobiliseerd leger!

Met dergelijke uitgaven zal de staatskas binnen een bepaalde tijd tot op den bodem leeg zijn, zegt de minister van geldwezen en het zal dus niemand verwonderen dat hij op de dringende wijze voorstelt naar nieuwe bronnen van inkomens uit te zien.

Aldus spreekt de geldminister over het invoeren van een tabakmonopolie, het leggen van lasten op het bier, het heffen van inkomende rechten op de suiker, den wijn en den koffie, plus eene belasting op het inkomen der zwitsersche onderdanen die vrij zijn van den krijgsdienst.

Sedert het woeden van den oorlog, stelde de minister verder vast, is de invoer der waren, die het land van buiten moet doen komen, zoo aanzienlijk verminderd, dat douanen meer dan 10.000.000 fr. minder ontvangen hebben.

De financiële toestand des lands is zoo benard, voegde de voorzitter er bij, dat er voor den oogenblik niet kan gedacht worden aan het doorvoeren van de verschillende op de agenda staande maatschappelijke hervormingen, waaronder ook deze van herziening der wet die de landelijke verzekering tegen ziekte en werkloosheid regelt.

Ten slotte voegde de staatssecretaris er bij dat er ciadelijk eenige kans bestond om den invoer van levensmiddelen beter te

regelen en te waarborgen, dank aan de werkingen van een trust die met de fransche regering overeen gekomen is om den vervoerdienst van uit de haven van Cette te regelen en te verzekeren.

Zwitsersche bladen geven omtrent de bevoorradings des lands nog de volgende inlichtingen:

Op dezen oogenblik kan men het retail der wagons met graan, die dagelijks binnen komen, op vijftig schatten, terwijl er vroeger honderd veertig per dag binnen kwamen.

Zwitserland verbruikt dus sedert lang eene groote hoeveelheid graan — eel van zijn zoogenoemden voorraad — die aldus weldra zal uitgeput zijn!

In de fransche en in de italiaansche havens liggen veel schepen met graan die voor Zwitserland bestemd zijn maar die niet doorgelaten worden.

Over het doorlaten van deze schepen en het aankopen van graan in Amerika zijn er door president Decoppet onderhandelingen aangeknoopt met de fransche, italiaansche en engelsche regeringen en men gelooft dat er weldra zulke maatregelen zullen genomen worden dat voor het land het gevaar, van gebrek aan graan te hebben, zal kunnen afgewend worden.

Al die menschen zullen roepen, weg met die menschenlacherijen, weg met de kapitalisten, die onze vrouwen en kinderen hebben laten hongeren lijden, en ons doen op de aarde slapen.

Christus heeft tot de priesters der Joden gezegd: gij zijt gelijk aan de gewitte graven, die van buiten schoon schijnen voor de menschen, maar die van binnen gevuld zijn met allerhande doodsbeenderen en vuilheid, en die de huizen der weduwen en wezen open onder den dekmantel van lange gebeden.

Zoo zal na den oorlog ook het volk u toeroepen.

Waarom laat gij dezen die de ongelukkigen vordeden in vrede niet, zij werken voor het lichamelijke welzijn van den mensch, en gij indien gij iets doen wilt, leert de ware leer van Christus, tot welken van deze die er belang in stellen, maar gelijk gij weet, dat God alle menschen vrij geschapen heeft, is het ook uwen plicht, van iedereen vrij te laten leven en sterven.

Deed gij katholieken geen onrecht, gij zoudt het socialisme niet doen ontstaan hebben, het zoude geen reden gevonden hebben om u aan te klagen, maar gij bewerk het tegendeel, gij geeft redenen bij de duizend langs alle zijden, en zoo doet gij het socialisme kennen en opwaassen, kloek en sterk, om binnen korten tijd over de geheele aarde meester te worden, en, zooals God toelaat, dat de menschen elkander ter dood brengen, als bewijs dat zij Goddeloos zijn, alsoo zal God ook de Kerk, onder het socialisme laten vallen, als bewijs dat zij van de ware leer van Christus afgeweken is, en alsoo onder den dekmantel van een katholieke uitteekbord, goddeloos geworden is.

Daar het nu den gepaeten tijd niet is om dieper in Evangelie van Christus door te dringen, zal ik mij met het bovenstaande vergenoegen, om na den oorlog er op terug te komen.

Intusschen, Mijneheer den Uitgever, van het dagblad, «Vooruit», vergeef mij de bespreking van dingen, waarmede gij u waarschijnlijk niet bemoeit, maar laat mij toe u te bedanken, voor het menschelevend werk die gij trots alle verachting op u genomen hebt, om op eene broederlijke wijze de verdrukten ter hulp te komen, en het groote leger van uithongeraars en volksverdrukers, te bekampen en aan te klagen.

Als verzeker weet, alhoewel gij waarschijnlijk aan geen God gelooft, uw toekomstige leven gelukkiger zijn zal, dan dit van duizenden priesters en katholieken, die dagelijks haat en nijd zaaien, ongelukkigen verdrukken, en over alles den baas spelen, niet-tegenstaande dat Christus het hun anders heeft voorgewezen.

Gaat voort, Heer Uitgever, op den goeden weg dien gij ingeslagen zijt, om de verdrukten en verongelukte armen te steunen en te verdedigen. En, zooals Christus tot de Joden zegde, uw erfdeel in 't rijk der Hemelen, zal aan de Heidenen gegeven worden, om uwe misdaden: Zoo ook zal het erfdeel der katholieken, reeds van op deze wereld, om hunne misdaden, het erfdeel van het socialisme worden.

En, om uwe medewerkers aan te moedigen in hun menschelevend werk, den ongelukkigen te verdedigen, geef ik u de toelating indien gij het nuttig vindt, dezen mijnen brief van bedanking, in al uwe gazetten onveranderd mede te deelen.

Intusschen bied ik u, en uwe medehelpers, mijne oprechte groetenissen.

H. Van 't Dak.

West-Vlaanderen, December 1915.

Een poppenhuis (Nora)

van Henrik Ibsen

voordracht gehouden in «Ons Huis», door gezelschap P.-J. D'HOEDT, op 14 December

(Eerste vervolg)

Van daar dat wij meest altijd te hard, en soms helemaal verkeerd oordeelen, over wat voor onze ogen voorvalt.

En zoo oordeelen ook velen verkeerd over de daad van Nora, omdat zij zich enkel bepalen bij wat op het toneel gebeurt en zich niet bekommeren om wat vroeger geschiedde.

En het is niet alleen het publiek dat aan dat euvl mank gaat, maar ook velen van hen die meenen vooraan te staan en denken het recht te hebben als rechters over anderen op te treden.

Ik bedoel: de critici, en nog wel die der groote en voornaamste bladen.

Dit zullen wij later zien, als wij het stuk Spoken bespreken.

De voorgeschiedenis van Een Poppenhuis is de volgende:

Ten Nora trouwde met Torwald Helmer, een advocaat, was het uit volle sympathie voor hem, sympathie, die zij voor liefde hield, en die ook liefde was, zooals de meeste menschen die opvatten. Het gezin leefde jaren lang gelukkig, met de drie kinderen die Nora het leven geschonken had.

Nora's echtgenoot was niet slecht. Alleen was hij gekrompen in zijn denken; hij was egoïst, kleinburgerlijk en aanzag zijn vrouw enkel als een stuk speelgoed, als een voorwerp van vermaak, ja, van weldo. Nora

liet zich dat alles welgevallen, omdat zij geloofde dat het zó moest zijn. Beide echelieden leefden zoogezegd gelukkig.

Torwald Helmer was bovendien zeer gesteld op plicht en eer. Al wat uiterlijk op hem kon werken, speelde eene groote rol in zijn leven. Liever zou hij lichamelijke en finantieel ten onder gaan, dan ééne daad te verrichten, die een blaam op zijn naam zou kunnen werpen.

't Gebeurde nu, dat Helmer ziek werd, en de ziekte nam zó'n ernstig karakter aan, dat de dokter een lang verblijf in het zuiden aanraade, om eene volslagen genezing te bekomen. Maar Helmer bezat geen geld om een lang verblijf in het zuiden te bekostigen. Nora echter wilde kost wat kost aan dit geld komen. Zij wendde zich tot een wekeraar, Krogstad, om 5000 kronen geleend te krijgen. De wekeraar wilde dit geld geven, onder waarborg dat haar vader zich door zijn handteeken borg stelde. Enkele dagen later, overhandigde Nora aan Krogstad het door haar vader onderteekende stuk, en het geld werd haar overhandigd. Helmer en Nora gingen naar het zuiden en na ongeveer een jaar verblijf aldaar, keerden zij naar huis terug en Helmer was buiten gevaar.

Nora echter had haar vader om zijn handteeken niet lastig willen vallen, daar hij op dit tijdstip doodelijk ziek lag. Zij had dus niet beter gevonden dan zelf den naam haars vaders op 't bewuste stuk te zetten, om toch het geld dat haar man van den dood moest redden, machtig te worden.

Het toeval wilde nu, dat Nora's vader stierf, een paar dagen vóór de handteekening met datum op de schuldbekentenis.

Dat was Krogstad bekend geworden en dit gaf hem een groote macht en invloed op Nora.

In 't geheim, buiten weten van haar man, had Nora reeds een groot deel der schuld afbetaald. Helmer heeft altijd geloofd, dat het geld voor de reis, van Nora's vader kwam.

De groote intrigue in het stuk berust juist op dit plaauwen van het valsche handteeken, waardoor Krogstad, Helmer bedreigen kan.

Ziehier nu wat het stuk is:

Het is Kerstavond. In het huis van Helmer zal het Kerstfeest gevierd worden. Nora komt thuis beladen met geschenken voor den Kerstboom.

Nora ontvangt het bezoek van een oude vriendin, mevrouw Linden, eene weduwe zonder kinderen, die naar de stad is gekomen om eene betrekking te zoeken. Nora zal bij haar man, die nu bestuurder eener bank is geworden, haar voorspreken, om eene betrekking aan de bank.

Mevrouw Linden is met Krogstad verloofd geweest. Terwille der armoede in hare familie, heeft zij van hem afgezien en eene rijke partij gehuwd. Een drietal jaren geleden, is haar man gestorven.

Nora deed haar alles mede wat betrekking heeft met Helmer's genezing, zonder echter van het valsche handteeken te spreken.

Wie is Krogstad, wie Dr Rank? Krogstad is een oud speelmakker van Helmer. Hij heeft vroeger een misstap begaan, waarvan Helmer op de hoogte is. Nu is hij in dienst bij Helmer op de bank.

Dr Rank is het toekomst-beeld van Oswald Alving uit Spoken. Hij loopt rond met den dood in het lijf, eene erfenis, die zijn vader hem heeft nagelaten, de gevolgen van zijn wulpsch en zandig leven. Rank is sinds vele jaren de vriend des huizes en komt geregeld alkan dat hij Helmer.

Gedurende het lief toneel waar de drie kinderen binnen komen, is Krogstad zonder door Nora gezien te zijn, in de kamer gekomen, om haar te spreken over de kwestie van het voorschot.

Hij bedreigt Nora. Nu is de twijfel in haar gemoed gesloepen. Zij had uit liefde tot haar man een groote daad begaan. Maar nu hij 't zou weten, was 't met haar gemoedskalmte gedaan. Zij laat den Kerstboom brengen, waaraan zij de geschenken voor de kinderen hangt.

Helmer keert terug en Nora ondervraagt hem over Krogstad. Helmer deelt haar mede, dat hij vroeger een valsche handteeken heeft geplaatst om aan geld te komen en daardoor zijn plaats verloren heeft.

Het Kerstfeest heeft plaats gehad. De Kerstboom staat, heel geplukt, nog in de kamer.

De bedreiging van Krogstad heeft Nora ongerust en zenuwachtig gemaakt. Het heengaan spookt reeds in haar hoofd. Zij vraagt aan de maid over hare kinderen, sprekende: gelooft zij dat ze hunne mama zouden vergeten als zij voor goed weg was?

Het is de gedachte aan zelfmoord die bij haar opkomt, want later zegt zij wel aan haar man, als hij haar daad voor zijn rekening zou genomen hebben, zij zich van 't leven zou beroofd hebben.

Als Helmer teruggekeerd is, komt Nora op de zaak van Krogstad terug en zij tracht van haar man te bekomen dat hij Krogstad niet zou ontslaan. Helmer wil er niet van weten, daar hij reeds besloten heeft diens plaats door Mevr. Linden te laten innemen. Nora dringt aan. Maar Helmer raakt daardoor zó in drift, dat hij onmiddellijk Krogstad ontslag door de maid aan huis laat bestellen.

De angst en wanhoop van Nora worden

met ieder oogenblik aan. Als dokter Rank weer bij haar is, wil zij, na lang over een en ander gesproken te hebben, aan dezen het noodige geld vragen om Krogstad volledig te voldoen.

Maar als Rank van deze gelegenheid gebruik maakt om aan Nora eene liefdesverklaring te doen, geeft zij haar voornemen op. Nu kan zij hem niet meer zeggen wat zij van hem verlangt, hoezeer Rank ook aandringt. Het is hare overtuiging dat eene vrouw die aan een man iets verschuldigd is, zich niet meer vrij kan voelen tegenover dien man. Het is het zelfde principe dat in Hedda Gabler heerscht, waardoor deze vrouw 't verkiest te sterven, liever dan voort te leven, met de zekerheid dat een vreemde man op de hoogte is harer geheimen.

Het gesprek van Nora met Rank wordt afgebroken door de komst van Krogstad. Krogstad wil Nora dwingen haar invloed bij Helmer te gebruiken, bij zijn genomen besluit niet te blijven. Gebeurt dat niet, dan maakt hij alles aan haar man bekend.

Nora spant al haar krachten in, om Krogstad te overtuigen dat zij niets bij Helmer vermag. Krogstad verlaat de woning en laat den brief, waarin alles aan Helmer bekend gemaakt wordt, in de bus der deur vallen.

Van nu af aan speelt die brief eene groote rol in het stuk. De schrik, dat haar man nu op de hoogte van haar daad komt, is Nora aan het hart geslagen. Mevr. Linden komt, en Nora deelt haar alles mede. Mevr. Linden zal bij Krogstad gaan om hem te bewegen den brief opengevend terug te vragen. Ze treft hem echter niet aan, en laat een briefje achter, om hem te verzoeken bij haar te komen in 't huis van Helmer.

(Vervolg.)

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen:

Uit Duitse bron

Groot Hoofdkwartier, 28 Dec.

Westelijk oorlogsterrein:

Door het vuur van een vijandelijke mortor werden in Westende-Bad drie inwoners, waaronder twee vrouwen, gedood. Aan het front ontwikkelden zich tijdelijk levendige artillerie-, handgranaten- en mijnengevechten. Op den Hirtstein volgde de Franse aanval; nadere meldingen liggen nog niet voor. Bedrijvig treinenverkeer op het station van Soissons wordt door onze artillerie bevestigd. De Fransen hebben sinds korten tijd het in de onmiddellijke nabijheid van het station gelegen hospitaal, waarschijnlijk ter bescherming van het station met roode kruisvlaggen voorzien. Toevalstreffers in het hospitaal zijn door de nabijheid van het zelfde bij het station niet uitgesloten.

Oostelijk oorlogsterrein:

Aan de Berezina, evenals noordwestelijk van Czartorysk en bij Berestian werden Russische verkenningsafdelingen afgewezen.

Balkan-oorlogsterrein:

De toestand is onveranderd. Opperste Legerbestuur.

Uit Franche bron

PARIS, 28-12-18. (Eerste bericht): In den loop van den nacht niets bijzonders, buiten in Lotharingen, waar onze artillerie de vijandelijke werken in het gebied van Biancourt en Gromecy ten Z.-W. van Chateau Salins beschoot.

In Artois deden wij gisteren avond ten N.-W. van 140 een mijn ontploffen en wij verhieldden den vijand den trechter te bezetten.

Tusschen Somme en Oise verjaagde onze artillerie vijandelijke afdelingen ten N.-O. van Ohi en Chailly.

Tusschen Somme en Reims beschadigden onze batterijen een Duitsch werk ten N. van Moncy.

In Champagne bij 195 richtte de vijand, na beschieting, een aanval tegen onze lijn, die afgeslagen werd.

In de Vogesen, ten N. van Linge, gelukten onze artillerie-batter en machiegeweren schuilen te vernielen. Evenzo beschoten wij met goed gevolg de vijandelijke loopgraven langs de straat.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 December. — Aan het Tirolsche zuidelijk en zuidoostelijk front duurde de kanonvuurgevechten voort.

Uit Italiaansche bron

ROME, 28-12-18. (Officieel): Langs het front van Tyrol-Trentino en van Karinthië hebben hevige artilleriegevechten plaats gehad. De Oostenrijkers hervatten de beschieting.

In het dorpje Leppio, in het dal van de Camerabuk (Etsch) deed de vijand groote rotsblokken neervallen van de hoogten, die dit dal in het Noorden beheerschen.

Ons geslacht besteedt dat van den vijand en versterkte op verscheidene plaatsen vijandelijke troepen en proviandkolonnen, die op marsch waren. Langs het Isonzo-front deed zich geen enkele gebeurtenis voor, welke bijzondere vermelding verdient.

Op de fronten in Tirol Trente en Karinthië zijn de Oostenrijksche kanonnen er mee voorgegaan, het gebied achter het Italiaansche front te bombarderen. De Oostenrijkers wierpen uit de hoogte rotsmassa's in een dorp.

Bedrijvigheid van de artillerie, vooral in het Giudicaria-dal. Op het overige gedeelte van het front is de toestand onveranderd.

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 Dec. — Aan het Bessarabich front en aan den Dnjestr, noord-oostelijk van Zaleszczyki zijn gisteren herhaalde aanvallen van sterke Russische krachten bloedig afgewezen geworden. Bijzondere pogingen richtte de vijand tegen het gebied tusschen den Proeth en de woudzone noordelijk van Toporoutz. Na artillerievoorbereiding die den ganschen morgen aanhield en stellingwijze tot trommelvuur van zwaar kaliber steeg, volgden in de eerste namiddagen vijf infanterieaanvallen, die afgewezen werden.

Een aansluitende massa-aanval, 15 tot 16 rangen diep brak in ons artillerievuur onder de grootste verliezen af. Het zelfde lot

ondergingen de vijandelijke aanvallen noordelijk van den Dnjestr. Onze verliezen zijn gering. 's Nachts heerschte rust.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 28-12-18. (Pet. T. A.) Ambtelijke mededeeling van den generelen staf: Zes verston ten Noordoosten van Boetsjatsje hebben wij een poging van den vijand, om zich van onze vooruitgeschoven loopgraven meester te maken, afgeslagen.

In de buurt van Raranteje hebben onze verkenners door een eervol een verdiedingswerk van den vijand genomen.

De verwoede pogingen van den vijand, om het werk terug te veroveren, bleven zonder uitslag.

Ten Zuidoosten van het station Teatorisk hebben wij een Duitse vooruitgeschoven post verdreven. Een vijandelijke kolonne, die hulp kwam brengen, werd door de onze in de flank aangevallen.

In de streek van Poegatsjefka hebben wij ten Noorden van het dorp Moerawitsa aan de Iwka een vijandelijke afdeling verkenners verdreven.

Ten Noorden van Boetsjatsj drong een van onze patrouilles onverwachts het dorp Petli kofska binnen, waar zich een Oostenrijksche post ophield. Een gevecht eindigde ten onzen voordeele.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 28 Dec. — Door onze kachteen vervoeld trokken de Montenegrijnen zich van Godijewo naar I-jewa terug. Bij Kovren werden drie Montenegrinische kanonnen van modernste constructie uitgegraven.

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 28 Dec. — Op het Irakfront werd een vijandelijke afdeling met twee machiegeweren en een groot getal ruiters, die onder de steun van twee monitoren van Iman Ali Guarbi, oostelijk van Kut el Amara gelegen, Kut el Amara ter hulp wilde komen in de richting naar Iman Ali Guarbi teruggeworpen.

Op het Kaukasusfront dwongen enkele onzer patrouilles sterke vijandelijke patrouilles op de vlucht.

Aan het Kaukasusfront wierp een kruiser eenige bommen op de door den vijand verlaten stellingen bij Anaforta en Ari Buru en brak zich daarop terug. Bij Sidi il Bahr wierp de vijandelijke artillerie een groot aantal bommen op onze rechter vleugel en richtte een ononderbroken vuur met machiegeweren, bommen en luchttorpedos tegen onze linker vleugel.

Onze artillerie antwoordde, bracht de vijandelijke artillerie tot zwijgen en vernielde een deel der vijandelijke loopgraven.

Op 25 December wierpen vijandelijke vliegers zonder uitslag en zonder schade aan te richten bommen op de omgeving van Gelataky. Van de op den eever van Buguk Kemikli verongelukkigte vijandelijke transportschepen hebben wij de nuttige gevolgen geprofitteerd.

In het Buitenland

In Duitschland Voor de verminkten

Het beroepsraadplegingsbureau voor oorlogsverminkten te Stuttgart werd tot 31 Augustus door 478 invaliden benut. Daarento waren er 74 niet Württembergers, wier aanvragen op hun verlangen medegeleed werden aan de hulpverleningsoverheid van hun geboortestreek. Van de overblijvende 404 hebben er tot nu toe 325 een plaats bekomen, en zelfs in 67 gevallen met volkomen beroepsverandering. In 253 gevallen konden dus de invaliden hun vroeger beroep blijven vervullen. Onderhandelingen zijn nog gaande in 79 gevallen; bij de meerderheid is de gewenschte uitslag zoo goed als zeker. Op de 475 oorlogsverminkten behooren er tot het nijverheidswerkdienavak 123 personen (slotenmakers, schrijnwerkers, klavierbouwers, enz.) tot dat der ambachtlieden 123 personen (kuipers, smeden, koperlagers, bakkers, behangers, kachelmakers, enz.) tot het landbouwvak 78 personen, tot den handel 43, tot andere beroepen 51 personen. 267 invaliden hadden arm of handverminking, 177 beenverminking, 34 andere gebreken, waarbij tien een oog verloren hadden.

In Nederland Hollandsche ambulantie naar Duitschland

AMSTERDAM, 21-12-18: Heden vertrokken vier Duitse salonwagens om de Nederlandse liazontgroep van Amsterdam naar Duitschland en Oostenrijk te voeren. De groep bestaat uit 72 Hollanders.

In Frankrijk Teruggetrokken

AMSTERDAM, 28-12-18 (Reuter): De Indische troepen zijn uit Frankrijk teruggetrokken geworden.

In Engeland De munitie-kwestie

LONDON, 28 December. (Reuter): Lloyd George heeft gisteren te Glasgow een vergadering van 3000 vakbondleiders en meester-knechten van fabrieken toegeproken. Hij zette de absolute noodzakelijkheid uitom van het samenwerken van ongeschoolde met geschoolde arbeiders in de fabrieken.

GLASGOW, 28 December. (Reuter): In zijn te Glasgow gehouden rede zeide Lloyd George, dat hij gekomen was om voorstellen te doen, van welken aanneming niet enkel de zegepraal afhangt, maar het behoud van onbetwistbare menschenlevens. Het zou voor hem onmogelijk zijn om, via het parlement, het Britsche leger te doen weten, dat de geschoolde arbeiders gewoerd hadden hun vakvereenigingsvoorschriften buiten werking te stellen, ofschoon het gold, de levens te redden van hun medewerkliden en landgenooten aan het front.

Spreekte hij verder te gelooven, dat de Britsche arbeiders minder vaderlandlievend zijn dan de Fransen, wier toewijding en zelfopoffering het aan Frankrijk mogelijk maken met succes het vreeselijke werktuig te weerstaan, waarmede — dank zij de hulp van de Duitse werkliden — Duitschland een groote overwinning op de Russen had behaald. Maar de tijd dringt en het is noodig dat de Britsche arbeiders onverwijld hun hulp geven.

In Italië De koning van Servië

ROME, 28 December. (Reuter). Koning Peter van Servië is in Italië aangekomen uit Walona. (Koning Peter heette al reeds eenigen tijd ziek en buiten staat de ontberingen van den veldtocht te doorstaan. Trouwens, hij is reeds een oude man: 71 jaar).

PARIS, 28 December. (Havas): Generaal Mondesir heeft zoo juist een bezoek gebracht aan den Koning van Servië, wien hij een brief heeft overhandigd van president Poincaré en het oorlogskruis, als erkenning van 's konings hooge militaire deugden, die ook het Franche leger in geestdrift hadden gebracht.

De paus en de oorlog

KEULEN, 28 December. (Part.): «Volgens de «Kölnische Volkszeitung» heeft de paus gisteren tot 23 kardinalen een toespraak gehouden, waarin hij zoowel den omvang en de wrede effecten van den geweldigen krijg, als de hardnekkigheid, waarmede de verdelingsstrijd gevoerd wordt, betreurde.

De moedertadige gevolgen maken de wereld in zijn oogen tot een ziekenhuis, terwijl de voortgevoerde cultuur der menscheid in antichristelijken zin is teruggeschoofd. De ijverig opgevoeden gebieden, vervolgde de paus, geven ons meer voldoening dan wat ook. Wij hadden de te dikwijls geen succes met onze uitdagingen. Niemand is ons vertrouwen niet geschikt. Wij koesteren tegen alle menscheijke verwachtingen in veel hoop. In God stellen wij ons geheele onvernietigbare vertrouwen.

En nochtans vechten de legers met Godes zegen!

De kwestie der Servische vluchtelingen

De «Corriere della Sera» verneemt uit Rome dat de kwestie der Servische vluchtelingen ernstige aandacht in Italië begint te verwekken. Een groot getal van deze vluchtelingen bevindt zich reeds in verschillende deelen van het zuiden van Italië.

Men verwacht zich eraan dat binnen kort de onverminderde vluchtelingen in een concentratiekamp, nabij een kustplaats in Zuid-Italië, waar de bevoorrading van zee uit zou kunnen geschieden, zullen ondergebracht worden.

Koning Peter en zijn leger

KRISTIANIA, 26-12-18: Koning Peter van Servië, die onder den naam van generaal Topkani in Italië verblijft, heeft aan den reporter van het parijsch blad «Le Journal» het volgende verklaard: «Ik ben niet langer meer opperbevelhebber. De kroonprins heeft nu het kommando. Ik neem geen deel meer aan de regering, ik ben enkel soldaat en heb als zoodaag te handelen.»

In Rusland Duitschland en Oostenrijk-Hongarije in Rusland

De Weense bladen publiceren de bepalingen van de tusschen Duitschland en Oostenrijk-Hongarije gesloten overeenkomst met betrekking tot de verteenwoordiging der belangen van de dubbele monarchie te Warschau, evenals tot de afbakening der administratieve grensliazen tusschen Duitschland en Oostenrijk-Hongarije op den rechteroever van den Donau.

Op den Balkan In Griekenland De Geallieerden te Salonki

Uit Salonki aan de Weense bladen: Tot hiertoe werden 230.000 Fransen en Engelschen te Salonki ontscheept. De troepen der geallieerden richtten versterkingen op te Guemendje, bij Salonki en op het schiereiland Chalcidice. De Fransen hebben zich langs den rechteroever van de Wardar opgesteld, de Engelschen op den linkerover. De Grieksche troepen bevinden zich ten Westen en ten Oosten der Franch-Engelsche operatiezone. Buiten de Franche en Engelsche soldaten, mag niemand te Salonki zich na zes uur 's avonds op straat vertoonen.

De Grieksche verkiezingen en de regering

Men meldt uit Athene dat de heer Goenaris aan den koning een verslag uitgebracht heeft over de zeer gunstige uitslagen der verkiezingen. De heer Goenaris verklaarde, dat hij in zake heedaardigheid van chef der parlementaire meerderheid, vastbesloten is om de regering te steunen, daar de buitenlandsche toestand voorloopig eischt dat het kabinet geene wijzigingen onderga. De koning heeft de verklaringen van den heer Goenaris goedgekeurd.

De Servische minister van oorlog

GENEVE, 28-12-18: De Servische minister van oorlog is te Athene aangekomen. Hij werd door Skuludis ontvangen.

De nieuwe Kamer

«Petit Journal» meldt uit Athene op 28-12-18: Het is nog niet zeker dat de nieuwe Grieksche Kamers bijeen zullen komen op 12-1-19.

In Bulgarije Op Grieksche grondgebied

«Narodni Prava» meldt dat de Grieksche regering aan zijn gezant in Sofia opdracht heeft gegeven aan de bulgaarsche regering mede te deelen dat Griekenland er niets zal tegen hebben indien bulgaarsche troepen de Grieksche grenzen overschrijden. De minister-voorzitter Radoslawow heeft deze verklaring met dank aangenomen.

In Egypte De in verdediging bringend van Egypte

Uit Kairo aan de «Secolo»: Sterke troepenafdelingen, die te Alexandrië ontscheept werden en meestal bestaan uit Australiërs en Nieuw-Zeelanders, worden onophoudelijk naar alle zijden van het land gestuurd. De lijn Ismaïlla-Zagadir wordt van dubbel spoor voorzien om de treepentransporten te bespoedigen. Dag en nacht zijn 10.000 inlaanders met dit werk bezig.

Men zegt dat banden Sersoussi in de nabijheid van Solfaem gezien zijn, op de wegen die naar het binnenland leiden. De punten waarop de karavaanwegen uitgeven, zouden eveneens door Sersoussi-afdelingen bezet zijn. De Grootheid der Sersoussis houdt niet op zijne loyale gevoelens aan de Engelschen te betuigen; zijne verzekeringen worden echter niet meer geloofd.

In Indië Lord Kitcheneraanstaande onderkoning van Indië

De «Secolo» verneemt uit Londen, dat Lord Kitchener als aanstaande onderkoning van Indië beschouwd wordt.

In Noorwegen Overlijden van een lid van de expeditie Ford

Volgens een telegram uit Kristiania, is een schouwburgbestuurder, de heer Lloyd Ringham, die ook deel uitmaakte van Ford's gezelschap, aan de gevolgen eener aan boord opgedane longontsteking overleden.

In Denemarken De Amerikaanse vredesexpeditie

KOPENHAGEN, 28-12-18: Aan de hier op donderdag 11. aangekomen Amerikaanse vredesexpeditie werd verboden een vergadering te houden.

De Deensche regering heeft een bevel uitgevaardigd, waarbij aan geen enkel vreemdeling toegelaten wordt iets of wat te spreken over al hetgeen met den vrede in betrekking staat.

In Japan Het gele gevaar voor heel Europa

«Retsjeh» meldt uit Tokio, dat de regeringspartijen van het Japanesche parlement een voorstel aangenomen hebben, waarin de Japanesche diplomatie opgedragen wordt de huidige gelegenheid waar te nemen, om aan Japan de eerste rol te verzekeren in het Verre Oosten.

Vereenigde Staten De plannen van generaal Villa

De «Morning Post» verneemt van zijn correspondent te Mexico, dat generaal Villa voornemens zou zijn zich in de Vereenigde Staten terug te trekken; indien de Amerikanen hem de gastvrijheid weigerden, zou hij zich naar Europa begeven.

VARIA Een bestorming door wolven

De «Berliner Zeitung am Mittag» haalt uit een soldatenbrief uit het oosten het volgende, merkwaardig verhaal aan:

Na drukke dagen aan het front was onze afdeling in goed gedeekte verblijven teruggetrokken om uit te rusten. Het was nacht, buiten gierende een koude wind over de met sneeuw bedekte velden. Wij hadden het echter warm en slapen den slaap der rechtvaardigen. Plotseling echter maakten de posten alarm en in het donker zag men gedaanten zich aftekenen, die met gehuil naderden, maar nog niet goed te onderscheiden waren. Alles raakte in opgewondenheid en men was naar de vanden. Het ge-

huil en de gedaanten kwamen naderbij en eindelijk zagen wij wat daar over de besneeuwde vlakte aankwam: een groote troep wolven.

— Opgestaan, dichterbij laten komen, riep een van ons, die verstand had van de jacht. Nu vuur!

De geweren knetterden en spoedig lag de heele troep op de sneeuw.

Uitvindingen van vrouwen

In den loop van dit jaar werden in Engeland ongeveer 250 aanvragen om patent voor uitvindingen gedaan door vrouwen. In het vorig jaar was het aantal nog hooger, namelijk 350.

Bij de oorlog-uitvindingen is onder andere een combinatie van handschoenen en mitaine voor soldaten. Wil de drager zijn vingers vrijmaken, om te schieten bijvoorbeeld, dan kan hij den handschoen terugtrekken, die dan den vorm van een mitaine aanneemt. Dan is er een opvouwbaar veldbed, dat in den ransel kan medege dragen worden; verstelbare krukken, geschikt voor personen van iedere lengte.

Tot de meer vreemde uitvindingen behooren onder andere een telefoon, waarin men kan spreken zonder door anderen gehoord te worden en papieren kleedingstukken, die, volgens de uitvinder, warmer zijn dan de uit wol gemaakte en slechts 1/10 gedeelte kosten; een automatisch toestel om gaslantaarns te ontsteken en te dooven; een toestel om booten neer te laten, enz. enz.

In België

Dood van Champal

Londensche bladen melden het afsterven aldaar van Achille Champal, den Brusselschen dagbladreporter, die onder den deken van Champal goed gekend was door alle gazetteers des lands.

Champal was slechts drie-en-vijftig jaren oud maar hij had een prachtig vervuld leven achter zich.

Eene heele schaar van vrienden en kennissen woonde zijne begrafening bij op het kerkhof van Kew-Gardens.

Champal was begonnen als beeldhouwer en er moeten van zijne hand eenige stukken bestaan die getuigen van een diep kunstgevoel, van een buitengewone teergevoelheid.

Maar hij gevoelde zich in het werkhuis niet goed op zijne plaats met zijn temperament en hij gaf gehoor aan een stem die hem naar het journalistiek riep.

In dienst getreden in de Reforme, schiep Champal voor België de rol van den reporter, van den interviewer, en in korten tijd had hij zich een naam gemaakt.

Met zijn broeder nam hij weldra het bestuur van het vooruitstrevend blad over, maar hoe behendig zij als journalisten ook waren, mochten zij er niet in gelukken het blad recht te houden.

In den strijd om bestaan voor zijn blad had Champal zooveel financiële kennis opgedaan dat hij zich weldra ook onderscheidde als opsteller der zoogenaamde chronique financière in de burgersbladen Chronique en Petit Bleu.

Steun aan de Werkloozen

De steun aan de werkloozen heeft de provincie Oost-Vlaanderen tot op einde November 1915 rond de 11.000.000 fr. gekost. Voor België schat men de onkosten op 77.000.000 fr.

Het kistje van den Belgischen soldaat

Het kistje van den Belgischen soldaat heeft zijn maandelijksch verslag voor November uitgebracht. De werkzaamheid van deze liefdadige inrichting groeit gedurig aan. Hier volgen eenige cijfers:

Ontvangsten in November	34.703,-
In kas op 31 Oktober	7.338,-

Uitgaven in November	Fr. 42.091,-
	38.856,-

In kas op 30 November	Fr. 5.236,-
-----------------------	-------------

Aantal zendingen van levensmiddelen 13.900. Daarvan werden er 7000 aan behoeftige gevangenen gezonden. 238 behoeftige of alleenstaande gevangenen werden door tusschenkomst van het werk «aangenomen», zoo dat het aantal aannemingen thans 2031 bedraagt. Op 25 November kon men, zoals we reeds berichtten, de 100.000 ste zending opgestuurd worden.

Te Brussel Het Beheer van Weldadigheid

De dienst van het gemeentebestuur van Weldadigheid te Brussel is op het ogenblik letterlijk overstelpt met werk. Het reglement, inzake van weldadigheidswerken, schrijft terecht voor, dat er een nauwkeurige en streng toezicht gehouden moet worden over de gelden der werken welke zich tot het publiek richten. Al de kaarten, boekjes, almanakken, souvenirs van aller aard, welke ten bate van verscheidene liefderijke inrichtingen verkocht worden, die wegens de omstandigheden opgericht zijn, moeten door het personeel van hte gemeentebestuur gestempeld worden.

Sedert het begin van December werden er meer dan 300.000 stuks, waaronder meer dan 200.000 zaklampen, volgens de verordening gereviseerd.

Dit werk vraagt een talrijk personeel.

Te Leuven Heropbouw

De gemeenteraad heeft een leening aangevraagd om de heropbouw van de kerk van St. Jan te Leuven te financieren.

Aan onze Lezers

Ter gelegenheid van Nieuwjaar zal ons blad niet verschijnen den
ZATERDAG, 1 JANUARI
Onze vaste lezers betalen die week voor de 6 verschenen nummers:
17 GENTMIENEN

Er wordt dees jaar
GEENE NIEUWJAARSPRINT
den lezers aangeboden. Echter zal in het blad, dat zondag zal besteed worden, ons gewoon bijvoegsel als wand-almanak gedrukt zijn.
DE ADMINISTRATIE.

Gister eindigde onze zoo roerende
feuilleton

JULIE.

Met enkele dagen is het ook 't geval met het meesterwerk van Victor Malet
ALLEEN OP DE WERELD.

Wij beginnen dan twee heilende men-
gelwerken:
De Brooddraagster
het heilend roman, dat ook in tooneel-
werk is omgezet en

De Groote Poort
een modern roman, dat het leven der
landverhuizers zoo brutaal als juist
weergeeft.

Als is een prachtige gelegenheid
om nieuwe lezers voor ons blad te win-
nen.

Men spreke dus overal van het ver-
schijnen onzer

TWEE NIEUWE FEUILLETONS!

TE GENT

De aardappelen
Men schrijft ons met verzoek tot opname:

Werklieden!
Gij ziet welke moeilijkheden wij op dit
oogenblik voor het aanwerven van aardap-
pelen ontmoet; die zijn zoo onontbeerlijk
als brood.

Hierop zijt gij, om zoo te zeggen van drie
tussenhandelaars afhankelijk, namelijk
den landbouwer zelf, den groothandelaar
en den kleinhandelaar. Alle drie zijn ertoe
bekwaam de prijzen op onmenscheeliker
maat te doen stijgen, en zelfs, kwame de
overheid er niet tegen, ware trusie te vor-
men; hewel, gij kant U van die tussen-
handelaren onttrekken: doet zelf uwen aardap-
pelenoogst op.

Verleden jaar stelde de stad iedereen
werkmans een strookje grond ter beschik-
king; doch slechts eenige honderden mielen
van deze gelegenheid gebruik; duizenden,
intendeende zouden deze oecasse moeten te
baat nemen. Eene are grond kan 300 kilos
aardappelen opbrengen en, hier rond Gent,
is het de grond niet die ontbreekt.

Hierop antwoorden wij dat de grond in
Gent, die dienstig kan zijn als landbouw-
grond, niet zoo in overvloed is.

Wij vreezen zelfs dat er volstrekt geene
meer is.

Tentoonstelling van Kunstleraadjes

De tentoonstelling is ingericht
met een dubbel doel: Nofdadigheid en kunst-
uitbreiding.

Deelname. — Alle voortbrengers van
kunstleraadjes mogen deel nemen aan de
tentoonstelling, mits niet te onderwerpen
aan het reglement van inzendinge orde.

De deelname onderstelt die toestemming
Door kunstleraadjes of siergerief moet
men verstaan alle kleine voorwerpen
— uitgifte of prachtig — die den huisheliken
kring verfransen en den goeden smaak ver-
prijden.

Daarna zijn begrepen de goedkope en
smele schilder- en beeldhouwwerken. Zij
mogen in hoogte en breedte de maat van
10 centimeters niet overschrijden.

Gewone meubels, — uitgezaagd hout naar
het oorspronkelijke modellen, — naaiwerk
en kanten (waarsaaf nietgezonderd) worden
niet aangenomen.

Reglement van inzendinge orde. — De
deelname zal ten uiterste vóór 5 Fe-
bruari schriftelijk aan den voorzitter der
inrichtingscommissie hunne bijdringde moe-
ten laten geverden; het getal en de grootte
der voorwerpen zal moeten opgegeven wor-
den. Zij zullen den verkoopsprijs (of de
waarde) van de door hun tentoon te stellen
voorwerpen aanduiden. Deze zullen moeten
afgegeven worden van 21 tot 23 Februari
1916.

Beoordelingsraad. — Geen enkel voor-
werp zal mogen tentoongesteld worden zon-
der de goedkeuring van eenen beoordee-
lingsraad (jury), later te benoemen.

De tentoonstelling zal geen
andere voorwerp in of uit het lokaal mogen
gebragt worden.

Opening. — De tentoonstelling zal plaats
hebben ten Stadhuize van Gent. De open-
ing zal geschieden op 27 Februari 1916. De ten-
toonselling zal den 7 Maart gesloten wor-
den.

Ordnemaastrgels. — De inrichtingscom-
missie zal alle voorwerpen nemen om de
toets toevertrouwen voorwerpen in goeden
toestand te bewaren; zij zal zo eveneens togen
brand verzekeren.

Nochmans neemt zij op zich geene aans-
preek van aansprakelijkheid voor diefstal,
verlies, beschadiging of vernietiging welke
ook de oorzaak ervan wesen moge, zoo oor-
loekeliken of welkanderen anders.

De inrichting is de ziele te worden en

de tentoongestelde voorwerpen aan te ra-
ken.

Geen enkel tentoongesteld voorwerp mag
nagetekend, afgemaald noch eenigerwijze
nagebootst worden, zonder schriftelijke toel-
ating van den tentoonsteller en van de
commissie.

Fruitboomen

Gent, den 25e December 1915.

Waarde gezet Opsteller,
In een zijner laatste zittingen werd door
onzen Gemeenteraad, aangaande de inrich-
ting van het speelplein waarin onzen gewe-
zen Dierentuin herschepen is, het volgende
besluit genomen:

Besluit dat het speelplein van den
vroegeren Dierentuin met boomen zal
bepiant worden, ten einde schaduw te
verschaffen aan de kinderen voor wie
het plein bijzonderlijk bestemd is.

Als boomen worden verkozen, opge-
leide linden en vergulde olmen. (Vooruit
18-12-1915.)

Met die heilzame bepalingen zouden wij
volle vrede hebben, indien men, om het
speelplein te versieren... fruitboomen had-
de aangeduid.

Fruitboomen! Wij hooren den schaterlach
van overheden, bepantingsdienst, onder-
wijzers en andere deskundigen die zich te
beklagen hebben over den onuitroebaren
vernietigingszucht der leerlingen en eene der-
gelijke oplossing ten eenenmale onmogelijk
achten.

Wij laten ons die spottentijnen welgevallen
niet alleen, maar vinden het zelfs onnoodig
thans aan te dringen en de honderde argu-
menten die voorsuikte proef pleiten, aan te
raken.

Eerst veracht men het, dan lacht men het
uit, dan overdenkt men het en eindelijk
bragt men het in toepassing. (Is niet ge-
heel onzen strijd in die enkele woorden dri-
delijk uitgebeeld?)

Mogelijk gaat de draagkracht van zulken
maatschappelijk begrip van veel «brave men-
schen» te boven. Laat ons toch eenmaal den
moed hebben de wijze raadgevingen van dit
slach van liden over 't hoofd te zien en de
voorgestelde nieuwigheid niet verwerpen
omdat zij... nieuw is.

Ten slotte wijzen wij op het feit, waaraan
geen enkel Gemeentebestuur weerstaat, dat
de proef met een «goedkoopje» kan vol-
bracht worden en niets geschaad is als zij
mislukt.

Dankend voor de plaatsruimte.

Miche.

Voor de krijgsgewonden

Bazattenstraat, 6bis, te GENT

Besten dank voor de volgende giften:

Tweede verandering aan de krijgsgew-
onden van Steenhuize, in naam der
inwoners dezer gemeente, gedaan door R.
Van Potegem, opbrengst zijner omhaling
van 16 December 1915. Café An Re-
nard, 45 fr. — Hôtel Albare, 11 fr. — Hô-
tel de la Couronne, 5 fr. — Hôtel Cecil,
3 fr. — Café Nouveau Jérusalem, 4,50 fr.

Café Lappendorf, 8,50 fr. — Café Cam-
brinus, 23 fr. — Excelsior Wine Cie, 36 fr.

Aux Arcades, 16,50 fr. — Café het
Kroontje, 30 fr. — Les amis des Arcades,
5 fr. — Domains Excelsior, 10 fr. (2 kant.)

Personnel du Comité de Secours aux
Chômeurs, quai des Tonnelliers (2de storg-
ing), 12,50. — Ouvriers des Ateliers Bour-
don, 5 fr. (1 kant.) — Bureau du Comité
provincial de secours, Halle aux Draps,
82,10 fr. — Maisons Américaines, Ch. de
Contraire, 15 fr. — Penige toezichters en
marktoeders der Darse 11, 5 fr. — De
werklieden van het Onderstandswerkstad
Gent, 15 fr. (3 kantieren). — Ajusteurs de
l'Usine Van de Kerchove, 5 fr. — Félix
Berengier, Nevela, 10 fr. — De voorzitter
en werkende leden van den turnkring Voor
Geest en Lichaam, van Selzaete, 140 fr.

(28 kant.) — Commune de Machelen, 65 fr.
(16 k.) — Mad. Régane, van Hantenhove,
12,50 fr. — Mad. Van Eechaut, 9 p. kousen.

Les membres de l'Union Fraternelle
de Gand et Meirkeke, 10 fr. (2 k.). —
Anonyme par l'entremise de Mlle Ges-
sels, 25 fr. — Mad. Clément 50 p. schoen-
en. — Het personeel van Reizer 15 fr. —
«Geluk in 't Werk», 5 fr. (1 k.). — Ge-
meente Strypen, 60 fr. (10 k. aan 10 fr.).

Leerlingen der hoogste afdeling van de
school van de Begijnen, Begijnestraat, Gent,
5 fr. (1 k.). — Calenken pour ses prison-
niers, 236 fr. — Wapenwed. Lede, 20 fr.

(4 k.). — Commissaire de police, Lede, 50
frank (10 k.). — Renige bedienden Darse I
15 fr. — Schelderoode, 10 fr. (10 kant.).

Mad. Hazeman, 1 fr. — Beclou, 325 fr. (33
kantieren aan 10 fr. en 1 aan 5 fr.). — M.
Jukien, 20 fr. (4 k.). — Anonyme, 5 fr.

Anonyme, 24 paar kousen, 6 pantoffels, 30
écharpes. — Anonyme, 4 p. kousen. —
Anonyme, 6 hemden.

Te Evergem

In onzen Amerikaanschen winkel, — ge-
vestigd in de katholieke school, — wordt
wekelijks eenmaal, — den maandag — rijst,
smout (varkensvet), bruine zeep, spek, enz.
verkocht. Men deele er tevens de rantsoen-
bons uit. Ongelooflijk hoe het daar naartoe
gaat. Om 2 uren 's namiddags wordt het
lokaal geopend en van 's morgens 8 uren
niet men de vrouwen en ook kinderen, als
plantbewaarders voor huane ouders, in
rang staan om toch maar besteld te wor-
den.

Wat nooit is er in voldoende hoeveel-
heid. Wat gedrom het is kan men denken.
Zoodanig gaat het er naartoe dat men al
meer dan eens handgemeen geworden is!

Le het wonder! Er zijn menschen die 't
8 uren in het gure weder staan, om dan te
verrekenen dat alle waren verkocht zijn,
waarna vrienden en klooster hun deel in
het hebben, slechts onze vredebrechter.

Op den bestendend, daar valt ook
soms wat op te zeggen: men ziet daar
omge edele juffers en dames die nooit
werken gekend hebben met hunne beste
kleeren aan bestellen, natuurlijk bevreemd
sich te handelen. Waarom het vrouwen die

het werk gewoen waren, het nu te anders
naartoe gaan.

Maar dan ware er misschien geen middel
om met de arme werkers te spotten en de
rijke vrienden te bevoordeelen!

Peemela.

Te Kortrijk

EENE NIEUWE VERBETERING VOOR
DE WERKLOZEN

Op last der Federatie van Vakbonden,
stelden we schriftelijk voor aan het schepen.
college, bij middel van de verhooging van
den stadsbijleg, de kinderen van 13 tot 16 jaar
eveneens 6 fr. per veertien dagen te beta-
len, gezet Weyts, legde hetzelfde voorstel
schriftelijk neer, in de laatste gemeente-
raadszitting.

We stonden ons er op, dat de behoeften
van de kinderen van 13 tot 16 jaar, weinig
van elkaar verschillen, ofschoon we de mee-
ning toegedaan waren, dat, om ons stand-
punt volledig uit te werken, een onder-
standsbaroma per jaar zou dienen gemaakt
te worden.

Letterlijk is ons voorstel niet aangenomen,
maar er komt verbetering, en dit is voor
ons de hoofdzaak.

Al de kinderen van 7 tot 16 jaar, krijgen
1 fr. per 14 dagen meer dan vroeger of 4 fr.
in plaats van 3 fr.

Onder opzicht van het geven van bijleg
bij de ondersteuning van 't Nationaal Kom-
iteit is Kortrijk nog geen van de slechtste.
Moest het omgekeerde waar zijn, wij zouden
het ook zeggen, want wij hebben niet voor
gewoonte onze meening onder teelen of
banken te steken.

Voor de huishoudsters legt de stad 3 fr.
per 14 dagen bij; voor de kinderen tot 16
jaar 2 fr. per veertien dagen. Met de veran-
dering zal het voor deze van 7 tot 16 jaar
eveneens 3 fr. bijleg zijn per 14 dagen.

De vrouwen die door den oorlog, den
steun van hun gezin missen, en tevens bui-
ten 't reglement van 't N. K. vallen, krijgen
eveneens bijleg, en dit in tegenstelling met
het meereendeel der ons omringende plaat-
sen, waar die vrouwen met hunne bijzondere
vergoeding, weinig meer hebben, dan ge-
noeg om niet van honger te sterven.

Eene slechte daad vindt bij ons geen ge-
nade; eene goede daad weten wij te waar-
deeren. Daarom meenen wij 't schepencol-
lege te mogen hulde brengen voor zijne aan-
gebrachte verbeteringen, en de hoop te mo-
gen koesteren, bij voorkomend geval op het
zelfde onthaal te kunnen rekenen.

Sinds het besluit van 't Provinciaal Kom-
iteit, dat door de gedeeltelijke werklozen
5 fr. per week of 10 fr. per 14 dagen, zonder
onderstandsvermindering mocht gewonnen
worden, heerscht eene zekere verwarring
onder de menschen, omdat zij de toepassing
niet begrijpen.

't Besluit van het Provinciaal Komiteit
wordt letterlijk, in den zin zooals het in de
pers is medegedeeld, uitgevoerd, wanneer
het gezin van den gedeeltelijk werkloze
bestaat uit menschen die geen stadsbijleg
ontvangen, van 't oogenblik dat er zijn die
wel stadsbijleg ontvangen, wordt 2/3 van 't
loon afgehouwen, zoodanig dit niet de ge-
geven stadsbijleg overschrijdt.

Ziehier een paar voorbeelden. Vader en
moeder, beiden fabriekwerkers en de zoon
17 jaar, houthouwer, zullen ieder 6 fr. per
14 dagen ontvangen en als de vader 10 fr.
gewonnen heeft, wordt niets afgehouden.

Wanneer 't zelfde gezin integendeel zou be-
staan uit de vader fabriekwerker, de moe-
der houthouster, en 't kind bediende de
16 jaar, dan wordt dit gezin, wanneer vader
10 fr. gewonnen heeft in 14 dagen, 2/3 afge-
trokken.

Van deze nieuwe verbetering, zijn het
slechts een beperkt getal gezinnen, die er
voordeel bij halen.

Voor allerhande inlichtingen betreffende
't Hulpkomiteit, kan elkeen zich gerust tot
ons sekretariaat wenden in 't «Volksrecht».

Jos. Coele.

Te Mechelen

VOOR HOOGHE VAKOPLEIDING

Voor de vakorganisatie is wel is waar de
direkte kracht tijdelijk in slaap gewiegd,
nochtans zijn de bijzondere vereischten
waarmede deze zich heden bezig houden: 1.
De voeding van ons volk; 2. De afschaffing
van arbeid met de daaraan verbondene voor-
waarden voor de arbeiders; 3. De Vakop-
leiding.

We gaven reeds in eene vorige briefwisse-
ling melding dat we nopens de kwestie van
het vakonderwijs in den laatsten tijd weer
wat hadden beproefd; we bedoelden vakop-
leiding in theorie en praktijk.

Buiten die zaak om hielden wij ons nog
met een andere kwestie, in verband daarmede,
 bezig.

Van Mechelen's kunstroom is onze Academie
van Beeldende Kunsten toch wel een
onderdeel, meenen wij, als het goed wordt
opgevat.

Welnu, deze instelling, die zich in nor-
male tijden met zijne avondlessen met hon-
derde leerlingen mocht vergenoegen, had
zich heden slechts bepaald bij dagklassen,
bijgewoond door meer dan 200 leerlingen.

En toen de schoolvakanties ten einde waren;
atheneum en lagere scholen openden, daalde
dit oijfer tot op de helft, wat nog vermind-
erd werd, doordat menige knaap thans
binst den dag moet uitsien om toch iets in
't gezin te kunnen binnenbrengen.

De Sec. Houthouwerbond hield zich
met de zaak onledig, en eene afvaardiging
begaf zich tot den d.d. bestuurder onzer
Academie, M. Meyns, die haar zeer hoffelijk
onving.

De vraag was ook avondleergangen in te
richten.

De d.d. bestuurder beloofde de zaak aan
den bevoegden schepene te onderwerpen.

Onze afvaardigde J. Houthuys, onder-
vraag daarover het Schepencollege, die aan
onze wenschen gedeeltelijke voldoening be-
loofde te geven.

Zoodra er een voldoende aantal inschrij-
vingen van leerlieden voor avondleergangen
zullen zijn zal men daaraan kunnen begin-
nen met de lagere klassen tot lijntekening
en fragmenten, doch van de hogere klassen
kan geen sprake zijn, waar de leerzamen

berusten op: torso, leven, koppen, loetsen-
ring, ornament, figuren, meubeltekening
en bouwkunde.

De kwestie waarom voor de hogere klas-
sen geene voldoening kan gegeven worden,
is dat de leeraars daarvoor van buiten de
stad moeten komen, argumentatie die vol-
gens ons geenen steek houdt, daar ALLE
leerkrachten daarvoor NIET van buiten de
stad moeten komen, en als men er wilde naar
omzien, deze in Mechelen ook wel te vinden
zouden zijn, want wij herinneren ons nog
zeer goed dat voor elke te begeven plaats
van leeraar er nogal wat kandidaten postu-
leerden, waarbij soms een aangestelde van
derden rang den voorrang nam.

Nu 't is reeds een stap, zoo noodig zal de
rest wel volgen, en we sporen onze partijige
nooten aan hunne zonen daar naartoe te
zenden.

N.B. We vernamen dat men reeds tot de
inschrijvingen overging en dat deze alle ver-
wachtingen hebben overtroffen.

Des te beter!

Te Cruybeke

Enige vragen aan het plaatselijk Hulp-
en Voedingskomiteit:

1. Hoe komt het dat beide laatste malen,
op 27 November en 4 December, de maie nog
verkocht werd aan 37,50 fr. en de zemelen
aan 25 fr. de 100 kilos, en dit niettegen-
staande de prijzen door 't provinciaal komi-
teit zijn vastgesteld op 35 en 22 fr. de
100 kilos?

2. Voor beide gemelde datums kwam de
maie afgeleverd aan 38 fr. Hoe kwam dit —
de inkoopsprijzen nechtans dezelfde zijnde?

3. Gebeurde de werking van «Tuin en
Landbouw» misschien niet onder toezicht
van het plaatselijk komiteit of werkte de
«Boerenbond» als heer en meester over de
goederen aan «Tuin en Landbouw» toe-
vertrouwd?

4. De onkosten van afzending van de
koopwaren dezer, komen ten laste van het
algemeen voedingskomiteit. Is daarom de
winst op al de beoedelingen van «Tuin en
Landbouw» gemaakt, ook in de kas van
Hulp en Voeding gestort?

Het ware schoon zulks te vernemen, daar
deze winst reeds honderden franken be-
draagt, waaruit eene groote hulp voor onze
gemeente zou voortspuiten!

Zoo neen, waar is die winst verbleven?

5. Mag de beoedeling van «Tuin en Land-
bouw» wel in eene herberg plaats hebben,
en beschikt de gemeente niet over een ander
lokaal, bijvoorbeeld 't hospitaal?

6. Hoe komt het dat de bestelling in den
Amerikaanschen winkel enkel geschiedt
door beoedigde ambtenaren van Staat of
gemeente, als postontvanger, onderwijzer,
politieambten en ook winkeliers die, zoo-
doende, met den oorlog eene dubbele bron
van inkomsten genieten, terwijl deffige
werklieden, voor zulke bediening even goed
bekwaam, straks tot den bedelzak gedoemd
zijn?

7. Hoe komt het dat een winkelier, mede-
besteller in den Amerikaanschen winkel,
nog wel verkoopt wanneer er op 't gemeen-
tehuis geene meer te verkrijgen is?

8. Is het waar dat er beoode personen
zijn die een kilo zeep ontvangen, enkel er
alleen door te zeggen dat ze voor zich zelven
komen en voor drie andere huishoudens van
de familie, zelfs zonder vertoon van dezer
gezinskaarten?

9. Waarom werd de afname van witte
boonen alleen voor de armen die om aard-
appelen naar 't gemeentehuis kwamen, ver-
plichtend gemaakt en dit aan 1 fr. den
kilo, terwijl de prijslijst van 't provinciaal
komiteit 0,90 frank vermeldt. Waarom die
boonen niet voor de helft aan «Tuin,
Landbouw» afgestaan en dezer afnemers
(meestal boeren) niet verplicht er, een ge-
dekte van te nemen?

10. Waarom zijn de afnemers van aard-
appelen die noch van steun A noch van
steun B genieten, verplicht geweest dezo
aardappelen in eens te betalen, daar het
hun nochtans beloofd was de koopsom per
acht of veertien dagen te mogen afkorten?
Of denkt men dat huishoudens die zich nog
vier of vijf honderd kilos wilden aanschaf-
fen, zoo maar veertig franken en meer uit
hunne kas te nemen hebben?

Gaat men de ondersteunden daarenboven
uithongeren, door al hunne wekelijksche
bons in te houden tot volledige afbetaling
hunner aardappelen geschiedt zij?

Waarom geen uitstel van betaling van
twee of meer maanden gevraagd aan de
grote boeren die de patatten hadden afge-
leverd?

(Slot volge)

Te Ledeberg

SCHANDE!

Bij algemeenheid had het Voedingskomi-
teit, telend een zelfde getal katholieken, li-
beralen en socialisten, den wensch uitge-
drukt dat, van af Nieuwjaar, de wekelijks-
sche gemeentelijke subsidie aan het Voed-
ingswerk toegerekend, van 3500 op 4000 fr.
zou worden gebracht.

In de gemeenteraadszitting van maandag
is dat voorstel gesteund, maar de meerder-
heid der liberale groep (MM. Goossens en
De Clercq) stemde er TEGEN, alsook twee
leden van den katholieken groep (MM. De
Bruyker en Van Damme).

Leest zondag De Volkskrant!

SPORT

VOETBAL

De match Racing-Ganda. — Het Voetbal-
Komiteit hield maandag avond zitting, het
incident voorgervallen tijdens den match
Racing-Ganda op het plein van «La Gantoise»
werd er besproken en het komiteit
besloot dat den uitlag van den match 4-1,
ten voordeele van den Racing, behouden
blijft.

In de A. R. A. La Gantoise Zaterdag
1 Januari om 3 uren match voor het Kamp-
ionschap tusschen Ganda en Alliance.
Scheidsrechter M. Van Houtte.

Zondag 2 Januari om 11 1/2 uren Schol-
lenkampionschap tusschen Vlug en Vrij en
Vriendschap. Scheidsrechter M. Van Houtte.

Om 3 uren tornooi der Gantoise tusschen
Eendracht I en Gantoise II. Scheidsrechter
M. Berwouts.

Ingang telkens 0.15 fr. en 0.30 fr.

GENT

Kunstkronijk

Feestlokaal «Vooruit»

St-Pietersnieuwstraat

Het groot Kunstfeest

van 1 Januari 1916

Dat de kaartenverkoop voor de muziek-
plechtigheid van Nieuwjaar alle bevoordiging
geeft, zal wel niemand verwonderen in
lezing der prachtige keus muzikale werken
welke op het programma voorkomen. Wan-
neer men daarbij bedenkt, dat de heeren
Roels O., Vandermeulen... Vanderhaeghen
L. en, voor wat het loer betreft, D'oeft
G. de leiding in handen hebben, weet men
dat de zaal bomvol zijn zal.

We hebben reeds verscheidene malen ge-
drukt op de noodzakelijkheid, de kaarten
op voorhand te bestellen. De herhalen onze
verwittiging eene laatste maal. Er blijven
nog plaatsen beschikbaar, maar ze zijn niet
talrijk. Wacht men tot zaterdag avond dan
loopt men zeker gevaar niet meer het con-
cert te kunnen bijwonen; de deuren zullen
gedurende de uitvoering streng gesloten
blijven; we moeten volstrekt verkrijgen dat
niet de minste stoornis het genot der audie-
tie komt bederven.

Het locatiebureau is elken dag open van
11 tot 2 uur in het Feestlokaal.

In den Nederlandschen Schouwburg

ALLEEN OP DE WERELD

Deze roman is naar we reeds zegden, in
tooneelstuk omgewerkt, stuk dat zondag j.l.
voor de eerste maal ging. Er was eene meer-
dan bomvolle zaal. «Alleen op de Wereld»
dat vooral door onze duizenden feuilleton-
leers gekend is, is goed omgezet geworden.
Het bestaat uit 6 bedrijven en 7 tafereelen,
te weten: Eerste bedrijf: Remi wordt ver-
kocht; tweede bedrijf: de kermis te Than; derde
bedrijf (eerste taferel): De twee broertjes, (tweede taferel): Met Vitalis de
wereld in; vierde bedrijf: De Kerstnacht; vijfde
bedrijf: De hande van Driscoll; zesde
bedrijf: Moeder en kind.

Natuurlijk behoort het werk niet tot de
moderne tooneelspeelkunst, maar gemoede-
lijk-kindertlijk als de roman zelf is, zoo ook
is het als tooneelwerk. De bijval dat het
zondag bekwam door de in de schouwburg-

Afhaan op de Wereld

VAN
Hector MALOT

Vertaald door GERARD KELLER

En wij vervolgden zonder tijd te verliezen onze weg om «De Zwaan» in te halen en bleven overal lang genoeg om te slapen en eenige stuivers te verdienen.

Te Decize, waar het kanaal van Nivernais uitmondt in de Loire, vroegen wij naar «De Zwaan». Zij was het zijkanaal ingevaren, en dit volgden wij dus ook tot Digoin; daar namen wij het kanaal dat naar Chalon leidt.

Mijne kaart wees mij aan, dat zoo ik over Charolles ging naar Macon, dit ons een omweg en verscheidene dagmarschen zou uitwinnen; maar dit was een stout besluit, waarvan wij de verantwoordelijkheid geen van beiden op ons wilden nemen, nadat wij het vóór en tegen hadden overwogen; «De Zwaan» toch had zich onderweg kunnen ophouden, en dan zouden wij haar vóór zijn.

Wij volgden de Saone van Chalon tot Lyon.

Daar stuitte wij op eene groote moeilijkheid: was «De Zwaan» de Rhône op of afgevaren? Met andere woorden: was mevrouw Milligan naar het Zuiden van Frankrijk of naar Zwitserland gegaan.

Wij vroegen inlichtingen aan de varensgezellen en alle menschen, die op kaden hunne bezigheden hadden en eindelijk kregen wij de zekerheid, dat mevrouw Milligan naar Zwitserland was gegaan. Wij volgden dus den loop der Rhône naar den oorsprong.

Door Zwitserland gaat men naar Italië, zeide Mattia. Als wij, mevrouw Milligan nareizende, eens te Lucca kwamen, wat zou Christina blij zijn!

Arme, goede Mattia! Hij hielp mij zoeken naar hen, die mij dierbaar waren, en ik deed niets om hem in de gelegenheid te stellen zijn zusje weer te zien.

Van Lyon af wonnen wij elken dag op «De Zwaan» want de Rhône heeft zulk een sterken golfslag, dat men ze niet zoo gemakkelijk opvaart als de Seine. Te Culoz was zij ons niet meer dan zes weken vooruit; intusschen als ik de kaart raadpleegde, moest ik het betwijfelen of wij haar wel zouden ingehaald hebben vóór zij in Zwitserland was, want het was mij onbekend, dat de Rhône niet verder bevaarbaar is dan tot Genève, en wij verbeeldden ons dat mevrouw Milligan met «De Zwaan» Zwitserland wilde bezoeken.

Wij kwamen te Seyssel, eene stad die in tweeën gedeeld wordt door de rivier, waarover eene hangende brug is geslagen, en wij volgden den oever der rivier. Hoe verrast was ik, toen ik in de verte «De Zwaan» meende te herkennen.

Wij zetten het op een draifje: ja, het was haar vorm; het was ze; en toch zag zij er uit als een verlaten vaartuig. Zij was stevig vasgemaakt achter eene soort

van kade, die haar beschermde en aan boord was alles gesloten.

Wat was er gebeurd? Was Arthur iets overkomen?

Wij stonden stil; ons hart klopte ternauwernood.

Een man, aan wien wij inlichtingen vroegen, was wel zoo goed ons te antwoorden; hij was juist de persoon, die met het bewaken van «De Zwaan» belast was.

De engelsche dame, die met hare twee kinderen aan boord was — een lam knaapje en een klein stom meisje — bevond zich in Zwitserland. Zij had haar schip achtergelaten, omdat zij de Rhône niet verder mede kon opvaren. Zij waren met een rijtuig weggereden; de bedienden waren gevolgd met de bagage. In het najaar zou zij terugkomen, om zich weder op «De Zwaan» in te schepen en de Rhône af te zakken tot aan de zee, om den winter in het zuiden door te brengen.

Wij haalden weder adem; de vrees, die wij gekoesterd hadden, was dus ongegrond; wij moesten dan ook liever het goede dan het kwade ons hebben voorgesteld.

En waar is die dame thans? vroeg Mattia.

Zij is vertrokken om een villa te huren aan den oever van het meer van Genève in den omtrek van Vevey; maar ze zou daar den zomer doorbrengen.

Dan maar op weg naar Vevey; Te Genève zouden wij een kaart van Zwitserland kopen en die stad of dat dorp zouden wij wel vinden. Nu «De Zwaan» niet

meer vóór ons uitvoer en mevrouw Milligan den zomer op hare villa doorbracht, waren wij zeker haar te zullen vinden. Wij behoefden haar maar te zoeken.

Vier dagen nadat wij Seyssel verlaten hadden, waren wij reeds te Vevey, te midden der talrijke villa's, die van het meer met zijne blauwe golven af zoo bevalig achter elkander zich verheffen op de groene en boschrijke hellingen van den berg. Waar was nu het buitenverblijf, dat mevrouw Milligan met Arthur en Lize bewoonde? Eindelijk waren wij waar wij zezen moesten. Het was tijd: drie stuivers was onze enige bezitting en onze schoenen hadden geen velen meer.

Maar Vevey is geen dorpje, zooals wij ons eerst hadden voorgesteld; het is eene stad en zelfs geen gewone stad, want tot Villeneuve toe strekken zich een reeks van dorpen of voorsteden uit, die met Vevey een geheel vormen, Blonay, Corsier, Tour-de-Peilz, Clarens, Chernet, Montreux, Veytaux, Chailons.

Of wij al vroegen naar mevrouw Milligan, of liever naar een engelsche dame met haar zieken zoon en een stom meisje, bleek ons een nuttelooz onderzoek te zijn: Vevey en de oevers van het meer worden bewoond door vele engelsche heeren en dames, en men kent hen evenmin als in de omstreken van Londen.

Het best was deze zelf te zoeken en ons naar alle huizen te begeven, waar vreemdelingen konden wonen. Dit was dan ook eigenlijk niet zoo moeilijk; wij behoefden maar in alle straten onze bekende melodien te spelen.

(Wordt voortgezet.)

Voordrachten in VOORUIT, te Gent

Op Donderdag 30 December, om 4 uur, in «Ons Huis», krijgen we nog eens den Heer F. ROGGE te hooren, die ons zal spreken over DE STERRENHEMEL

Stadsnieuws

DE NAMAKERS DER VALSCHE BROODBONS AANGEHOUDEN. — Sedert eenigen tijd ondervond het Voedingskomitee der provincie Oost-Vlaanderen dat er groote afrogelarijen gepleegd werden, bij middel van valsche broodkaarten.

De heer opperkommissaris Van Donselaere stelde een onderzoek in, waardoor de zaak weldra was opgehelderd.

De bijzonderste plichtige in de zaak was bakker M. De Smet, Hoogstraat, die veel witte bloem afhaalde; — bij de drukkers Van de Sompel, Begijnhoflaan, en de gebroeders De Vreeze, Ossenstraat, werden niet min dan 300.000 valsche broodkaarten aangeetroffen.

De vier personen in kwestie zijn aangehouden en opgesloten.

Pathé Schouwburg, Veldstraat, Gent

Donderdag a.s. 30 dezer, laatste voorstelling der DRIE MUSKETTIEREN. — Middagvoorstelling van 4 tot 8 uur.

Vrijdag, de Artisten van de Comédie Française in:

TWINTIG JAREN VAN HAAT

Pathé-Kunstfilm in kleuren in vier deelen.

DE FAMILIE DIAMANT

Detectief-drama in drie deelen.

Zaterdag 1 Januari, Middagvoorstelling van 4 tot 8 uur. (125)

BERICHT. — Het verkeer voor voetgangers en rijtuigen over de Muidebrug zal onderbroken worden van 4 tot 5 Januari 1916 aanstaande. (Medegedeeld.)

BERICHT. — Ter gelegenheid van Nieuwjaar zullen zaterdag aanstaande 1 Januari, de burelen van het Gemeentebestuur gansch den dag gesloten zijn. Burgerlijke Stand en Gemeentekas inbegrepen.

Bedanking

Mevr. Wed. Isid. D'Hondt en hare kinderen zeggen hartelijk dank voor de vele blijken van sympathie die deelneming welke zij mochten ontvangen bij het afsterven van hun echtgenoot, vader en schoonvader, den heer

ISIDOR D'HONDT.

De familie Goeminne, Boulanger en Martin melden UEd. met de diepste droefheid, het afsterven van

MIJNHEER

Theodoor Goeminne

Weduwnaar van Mev. Maria-Sidonie Maroy Oud Schepene der Stad Deinze

gebooren te Deinze den 24 Maart 1841, en overleden den 28 December 1915, voorzien van de H.H. Sakramenten der Sterfenden. De lijkdienst, gevolgd van de ter aarde bestelling, tot welke UEd. wordt uitgenoodigd, zal plaats hebben op Vrijdag 31 December 1915, om 11 ure voormiddag, in de O. L. V. kerk te Deinze.

Wees hem indachtig.

MEDEDEELINGEN

MUZEKONDERWIJS VOOR 'T VOLK. Kunstfeest van Zondag 26 December l. l. — De zaal der Gemeenteschool Barenstraat was opgepropt met toehoorders; de heer M. Trenteseau deed eenige bijzonderheden

kennen over Peter Benoit en werd warm toegejuicht.

Ons volk schijnt vooral een hooge bewondering te hebben voor de virtuos van klavier en archet. Wij hebben ook reeds kunnen spreken over het prachtig klavierspel van Mev. Nieuwejaers, nogmaals heeft men kunnen bestatigen dat zij met zenuwachtige bewegingen een slepende kracht aan haar uitvoering geeft zooals deze eischen vooral de werken van Mtszkowski en Grieg. Zij werd langdurig toegejuicht.

De heer Raf: Henderickx, speelde meesterlijk op zijn basvedel een Adagio van Max Trenteseau en een Spaansche Dans van Popper.

De heer De Munnynck zong verrukkelijk het lied Wat is het toch goed! van Lievin Duvelot; de heer Dispa zong van Edw. Blaes Wat is de jeugd toch wonderbaar! op voldoende wijze.

Het strijkkwartet en de leerlingen der klas hebben zich in de uitvoering der hun toevertrouwde lieve en treffende liederen best onderscheiden. Een goede noot voor Mevr. Verhoeven en Mev. Janssens.

Het was een heerlijke avond waaraan het «Muziekonderwijs voor 't Volk» heeft gewoon gemaakt.

DE BLOEMENTOONSTELLING IN DEN «ROUDEN HOED». — Al dezen die gedurende de drie eerste dagen de bloementoonstelling bezochten, zijn vol lof over de weelderige en reine bloemen die men er te zien krijgt. Velen dachten dat er enkel groene planten, misschien door eenige zeldzame bloeiende afgewisseld, zouden tentoongesteld worden, toen zij echter de werkelijkheid met haar rijke kleuren voor oogen hadden, waren zij verbaasd over dit prachtig schouwspel. Liever dan verder daarover uit te wijden, zullen wij onze lezers aanraden met de nieuwjaarsdagen het bloementooneel te bezoeken. Terzelfdertijd zullen zij een menschelevend werk verrichten, want de opbrengst der ingangskaarten wordt besteed aan de werken ter ondersteuning onzer krijgsvaangen en gekwetste soldaten.

Om den bijval der tentoontelling te verzekeren zal op Zondag 2 Januari om 6 1/2 ure 's avonds in de bovenzalen een muzikale auditie gegeven worden door den welgekenden «Kunstkring» onzer stad. De schitterende en talrijke uitslagen door deze kunstenaarsvereniging reeds bekomen zijn de beste waarborgen van eenen goeden uitslag.

HULDEBETOOGING JOZ. VERNIERS. — Eenige vrienden van den sympathieken kunstzanger gaan te zijner eer eene huldebetooging op touw zetten op Zondag 16 en Woensdag 19 Januari in den Schouwburg Pathé.

De zangmaatschappij «Kunstkring» en het orkest Guillemin verleenen hunne medewerking.

De gevierde kunstzanger zal optreden als solist.

Iedere intekenaar zal een prachtig aandeken van den gevierde ontvangen.

Burgerstand van Gent

Geboorten van 28 December 1915: Jozef Sonnevillie, Palingshuizen, 126. — Elisabeth Van de Genachte, Ham, 81. — Raymond Vanderhaeghe, Weidestr., 48. — Albert Schotte, Kortrijksesteenweg, 427. — Willem Serranne, Kortrijkstraat, 30.

Overlijdens van 27 December 1915: Alice Colson, z. b., 59 j., echtg. Guequier, Ajunlei, 2. — Sidonia Dekenelaere, z. b., 64 j., echtg. Verschueren, Nijverheidskaai, 9. — August Temmerman, voorman, 48 j., Maltebruggestr., 63. — Rosalie Robijn, z. b., 77 j., wed. Hoylaerts, St-Antoniusskaai, 19. — Sylvie Herpoel, z. b., 76 j., wed. Verhelst, St-Antoniusskaai, 19.

Partijberichten

DONDERDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, solfège voor beginners; om 8 ure, repetitie voor tamboers en clairs.

MARKERING. — Om 8 1/2 ure repetitie voor de solisten met Jaf Vandermeulen en

Ad. Hoefman; Om 9 1/2 ure algemeene repetitie voor GANSCH het concert. Op aller aanwezigheid wordt gerekend, te meer, daar de lijsten voor het concert worden uitgedeeld.

NELLIE'SKRING. — Om 7 1/2 ure repetitie in «Ons Huis», voor Kerstnacht. De heer L. Van der Haegen zal de repetitie bijwonen. Er wordt op aller opkomst gerekend.

VRIJDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, instrumentale solfèges; om 8 ure, algemeene repetitie.

NELLIE'SKRING. — Om 6 ure, algemeene repetitie in het Feestlokaal voor onze medewerking aan het kunstfeest van 1 Januari.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN». — Om 6 ure solfèges; om 7 ure repetitie der clairs; om 8 ure stipt repetitie der muzikanten voor het aanleeren van nieuw muziek.

MULTATULL-KRING. — Vrijdag, op het gewoon uur, algemeene repetitie van «Jantje en Mietje». Allen bijtijds op het tooneel.

VERCELIJKT de hoedanigheid en de prijzen onzer gebrande KOFFIES en zij zult overtuigd zijn dat men in de winkels van «Vooruit» het best en goedkoopst gediend is.

Bovendien hebben de leden 6 % deel en kosteloos pensioen in den ouden dag. Niet-leden 2 % deel.

GEVONDEN: een pakje, inhoudende waarden. Te bekomen bij Louis Van Damme, ondernemer, Weldadigheidstraat, 98, Gent. (287)

VERLOREN, Maandag avond in den cinema Vooruit of gaande van daar tot Korte dagstege, een porte-monnaie inhoudende 18.50 frank in briefjes. Terug bezorgen Zaaimeerstraat, n. 3, te Gent. (288)

VERLOREN zendag avond gaande van de Nijverheidsstraat naar of in het Oud Gent zwarte sacchoe inhoudende zakdoek en sleutels. Terug te brengen mits goede belooning: Dendermondsesteenweg, 27, St-Amandsberg. (300)

MEN VERLANGT te koop per ocaasie een in goeden staat zijnde gasmotor van twee tot drie paardenkracht. Schrijven onder de letters A. T. burel van blad. (297)

PIANOS. — Men verlangt oude pianos te koop. Adres: Spiegelstraat, N. 1, loopt in St-Jacobsnieuwstraat, Gent. (288)

TE KOOP PER OCCASIE: koffietrommel in zeer goeden staat, inhoudende 50 kgr. Adres ten burele van dit blad. (278)

STAATSBEDIENDE wenscht ontvangsten voor geneesheeren of ander vertrouwelijk werk te doen — letters J. C. A. (304)

Cigarettenpapier beschikbaar 100000 boekken van allererste hoedanigheid Prijzen zonder mededinging

A. DE NEVE
GENT, Statiestraat, 30, GENT

De echte Noorweegsche
LEVERTRAAN

is te bekomen in de

APOTHEEK-DROGERIJ
J. VERGALEN 51, Veldstraat
GENT

RESTAURANT VOORUIT St-Pietersnieuwstraat GENT

Noenmalen aan 1.00, 1.60, 2.00, enz.
Dagelijksche gerechten van af 1.00
Beefstuk 1.50, Entre côte 2.00, Panachée Vooruit 1.25
Van af 12 tot 1 ure, in den Café: warme Soep aan 0.10

BESTE BRUINE ZEEP aan 1.20 fr. den kilo per kulpen van 12 1/2 en 25 kilos
Prosper De Beurwaerder, 3 Klein St-Pietersplein, Gent, gesloten huis. (293)

GEVONDEN
het wonderbare lichaamsversterkend en bloed verkleekend voedsel!

VERGAEL'S VOEDINGSBLOEM
is een aangenaam en kloek voedsel voor kinderen.

VERGAEL'S VOEDINGSBLOEM
is een verkleekend voedsel voor onderlingen.

VERGAEL'S VOEDINGSBLOEM
is een redmiddel voor zwakke magen.

EEN SOEPELE VOEDINGSBLOEM
in eene halve pint melk staat gelijk met een kilo vleesch.

Staal gratis te bekomen in de APOTHEEK

1/4 kilo	J. VERGAEL	1/2 kilo
1 fr. 51	Veldstraat GENT	1 fr. 75

Altijd in magazijn 25.000 pakken
CHOCOLAAD
alsook 1000 doozen crème van alle merken en der beste kwaliteit.

DUC, VERAET, CESAR, BENSROP
Huis Pieter VERAET
Dampoortstraat, 20, GENT
Hulphuys: Steendam, 48
Alle soorten van Confiseries, alsook Koffie, Bougien, Confituren, Beschuit
Laagste prijzen der stad.

Studie van Meester OCTAUF LEYNS, De zwaarder te Gent, Priesterstraat n. 66

Openbare Verkoop van 180 ton Kolen

Meester Octaaf Leyns voorzegt, zal ten verzoeken van wie het behoort en ingevolge be van den Heer Voorzitter der Koophandelsrechtbank van Gent, overgaan op VRIJDAG 31 DECEMBER 1915 om elf ure 's morgens

op het Dock te Gent (dicht bij de magazijnen der Maatschappij Volksbetang), tot de openbare verkoop van de lading kolen bestuende in het binnenschip «Frère et Soeur».

Comptante betaling. Gewone voorwaarden.

AANGEKOMEN 27, Dolplaats, 'cat Beste harde waschseep in zakken van 50 kilos. Voordeelige peederseep in pakjes voor winkeliers en grootverkoopers. Zachte vaste bruine en groene zeep in vaatjes. Beste kwaliteit. Goed gewicht. (283)

HARINGHANDEL
Voor droogen en pekelharing, Rolmops, gerookte Makreel, Aberdaan, Stokvisch, Schelvisch, Sardijnen, enz. wend U tot het
Hulphuys der HARINGROOKERIJ
Octaaf VANDEN BOSCH
GENT, 46, Oudburg, 46, GENT
Voordeelige prijzen. — Goede kwaliteiten.

ACETYLENGAS LAMPEN
VOOR WOONHUIZEN en WERKPLAATSEN
KOOLSTOF (Carbure)
in 't klein in 't groot en
EDUARD ROUVROY
(electrieken)
Electriche bouwkundige
GENT, Catalognestraat, 7
(BELFORT)
Electriche installaties i.v.v.

Verkoop alleenlijk per 500 kilos
KAAS-KOFFIE-CHOCOLADE
LEON SEGAEERT
Vaartstraat, Gent (Deek)

VROUW Diploma van 1^e klas in Frankrijk en in België. — Gewoon Assistent-Arts. — Nieuwe methode gewaarborgd vrij van alle gevaar. Natuurlijke. 14, MARTELAARPLAATS, 14, Noorddele. BRUSSEL (10)

GENEHEMIGING Genezing door bijzondere behandeling door specialist.
Rondl. : Zon, dine, Vrijdage van 9 tot 12.
GENT, 64, Vlaanderenstraat, 64, GENT

AAN DE VROUWEN
Door Dr de Securitaria, 15, rue des Croisades, Brussel, wordt kosteloos het prospectus verzonden der remedie van Dr Thomson die altijd eenen zekeren en gevaarlozen uitslag geeft in alle gevallen van weghijven der maandstonden en

VERTRAGING
Verzending tegen 1 fr. nummers der geslacht, brochure der ziekte en de ziekte voorbehoedmiddelen en raadgevingen v. man en vrouw
Depot voor Gent: Demoor, Burgstraat, 2.

Schoencreme ECLA
Andere specialiteit Lavalin en alle andere merken op vraag
Ledervet voor Schoenen
POMMADE VOOR STOVEN
Mark «Soudanale»
Levering van metalen doozen op vraag en naar monsters
Société ECLA - MEYER Frères
FABRIEKEN TE BRUSSEL
van chemische-technische produkten en metalen inpakkingen
Vertegenwoordiger: Hotel de Termonde, GENT (Zuidstatie)

Nieuwjaarsdag in Japan

Wanneer België leeft in donkere dagen tusschen Kerstdag en Nieuwjaar, geniet Japan de heerlijkste zonnestraal op welkendste dagen. De herfstregens zijn al lang voorbij, de winter is nog niet aangebroken. Nieuwjaar, het feest bij uitnemendheid voor alle Japanners, is bijna altijd een mooie dag. Dan trekt ieder menschen een nieuwe kimono aan, en ook de vreemdelingen, die bij den Keizer op receptie staan, verschijnen in spiksplinternieuwe schitterende toiletten. Overal langs den weg wordt met raketten gespeeld, een speciaal spel voor dien feestdag. Alle huizen, alle voortuinen zijn versierd, en zoo kan men in steden en dorpen, in winkelstraten en bij beerenwoningen te midden van de rijstvelden overal het feestelijke bespeuren. Al eenige dagen voor Nieuwjaar wordt er druk gewerkt en geslept met bamboe en dennentakken, die voor den ingang der huizen geplaatst worden. Aan weerszijden van de deur worden ze in den grond geplant; geen huisje, al is het nog zoo klein, doet het zonder eenige versiering.

Vraagt men aan de Japanners, wat dit beteekent dan zullen de meeste er geen uitlegging voor kunnen geven, want trouwens niet erg te verwonderen is, wat wie weet bij ons het gebruik van Kerstboom, Paaschieren enz. te verklaren? En toch heeft alles hier een symbolische beteekenis, die meestal iets te maken heeft met de oude legenden van 't volk.

De dennens en bamboe worden niet zoo maar willekeurig neergezet, integendeel, ze zijn systematisch opgemerkt, overal hetzelfde, alleen verschillend in grootte. Aan de linkerzijde staan donkere takken van den mannelijken pijpbom, aan de rechterzijde lichtgekleurde, die het vrouwelijke element vertegenwoordigen. Zij zijn de symbolen van taai uithoudingsvermogen en hoog, krachtigen ouderdom, die elken binnentredende wordt toegewenscht. De bamboetakken zijn afgesneden als het oude jaar; het gave, in geleidelijke ingedeelde hout duidt op een gezond leven met een lange reeks van jaren. De takken worden bijeen gehouden door touwen van rijststro, die eigenlijk ook vlak voor den ingang moeten hangen en al wat onrein is, uit het huis moeten weren. Gewoonlijk hangt ook een touw echter met tal van andere versieringen boven den ingang. Daar ontdekken we in de eerste plaats een vuurrode kreet, die met zijn gebogen rug den wensch uitsprekt, dat de binnenkomende zoo'n hoogen ouderdom mag bereiken, dat zijn rug even gebogen worde. Maar dit wordt onmiddellijk tegengesproken door de takken van de urashiro, die er omheen hangen, en waarvan de frissche jonge blaadjes ontspruiten, terwijl de oude nog geheel gaaf zijn. Dus dat gij op hoogen leeftijd nog krachtig zijt, als uw kinderen en kleinkinderen om u heen opgroeien! Hierbij worden ook nooit eenige varenblaadjes vergeten, die het symbool zijn van het echtelijk leven, daar de bladen paarsgewijze uitkomen. Hoewel het varenblad de gelijkheid tusschen deze paren zeer opvallend is, moet men hieruit toch niet de gevolgtrekking maken dat er een dergelijke gelijkheid bestaat bij Japansche echtelieden, want dan slaat men de bal zeer mis! Dit is zeer te betreuren, want heel de wereld door zou man en vrouw toch dezelfde rechten en gelijkheid moeten hebben.

Het Japansche sinaasappeltje, dat den vorm, maar toch niet de smaak van een mandarijn heeft, komt ook meestal in de versiering voor. Het gebruik hiervan berust op een woordspeling. Het is namelijk; daidai, wat tegelijk het woord is voor: geslachten. Dus wenscht het sinaasappeltje: Dat uw geslacht niet moge uitsterven.

Ook zeewier hoort tot de versiering. Het

verhaal gaat, dat in de oude tijden, toen er oorlog was met Korea, — moge er in de toekomstige tijden nooit meer van oorlog sprake zijn — keizerin Jingo den dood van haar gemaal geheim hield voor de troepen, om ze niet te ontmoedigen. Zeif nam zij deel aan een krijgstocht. En toen zij met haar troepen aan de zeekust was gekomen en er geen voedsel voor de paarden meer was, kaval zij den dieren zeewier te geven, waarmee deze, geheel versterkt, hun berijders tot de overwinning leidden. Toen de oorlog geëindigd was, gaf Jingo het leven aan een zoon, Iachiman, die onder zulke omstandigheden geboren, later natuurlijk de Mars werd van de Japansche mythologie.

Op een andere legende berust het gebruik van een ronde metalen spiegel in de Nieuwjaarsversiering, die ook in bijna elken tempel te zien is.

Ama-Terasu, de bekoorlijke zonne-godin, was eens vervoerd en had zich in een grot opgesloten. Toen was het leere land in duister gehuld en het volk van Japan was zeer ongelukkig. Van alles werd beproefd om haar uit de grot te lokken, maar zij kwam niet, en het bleef duister. Toen was er een god, die van een ronde metalen plaat een spiegel maakte en men liet Ama-Terasu weten, dat er een godin gekomen was, nog schooner dan Ama-Terasu zelf. Dit wekte haar nieuwsgierigheid, zij verscheen. Men hield haar den spiegel voor en daarin zag zij voor het eerst haar eigen schoonheid. Snel werd er een koord van rijststro voor den ingang van de grot gespannen. Ama-Terasu was verzoend en het zonlicht straalde weer over het land.

Naar den vorm van dien spiegel worden ook de Nieuwjaarskooiken gemaakt. Dagen van te voren boort men overal rijst stampen; mannen gaan rond met een vat en een zware hamer om zich te verheugen voor het maken van die kooiken. Is het deeg gestampt, tot dat het zoo hard en oeverteerbaar mogelijk is, dan worden de ronde kooiken gekneed, waarvan twee of drie op elkaar geplaatst worden. Ze blijven voor versiering staan en pas op elfden Januari begint men er van te eten, komt een bezoeker Nieuwjaar, dan wordt eenvoudig een laktafelje met kooiken, kreet, varen enz. voor hem neergezet, en stilzwijgend worden zoo allen wenschen gezegd. Een prachtig scherm, dat slechts eenmaal in het jaar gebruikt wordt, — hier in België zijn er intengende salons die ook maar eenmaal gebruikt worden en dit is ook op Nieuwjaar; dit is zeer af te keuren en diegenen die salons hebben zouden beter doen er van te genieten, dat ware ten minste aangenaam en voor de huisbewoners en voor de bezoekers, — doet heden dienst en staat in de ontvangkamer; ook mooie lappen brocat en de beste kakemono worden voor deze gelegenheid te voorschijn gehaald.

Bij elk goed Japansche huis is altijd een klein pakhuisje gebouwd, waarin alle kunstschatten bewaard worden en waar nu en dan ter eere van gasten of op feestdagen enkele stukken uit genomen worden.

Zoo is de Japansche salon nooit te vol, altijd hoogst artistiek en telkens anders. Het is alleraardigst op Nieuwjaarsdag in de huizen te kijken en al het moois te zien. Maar ook op straat is de aanblik heel en al vroolijkheid en blijheid. De keurige kleurige kleeren der vrouwen en kinderen, de prachtige zijden gewaden der mannen, de reeksha's versierd met varentjes en sinaasappeltjes, de gracieuse bewegingen van de raketpelende jeugd, de bonte vliegers van de jongens, het is alles feest voor de oogen.

In heel Japan wordt op den eersten Januari raket gespeeld. De raketten zijn van hout, met bontkleurige teekeningen versierd. Een balletje met ingestoken veertjes wordt hoog opgegooid en door andere spelers gevangen en teruggekaatst. Dikwijls spelen vier of vijf meisjes en jongens te zamen, ze doen het midden op straat, wij-

ken uit voor reeksha's, maar ze missen zelden het voorwerpje.

De meisjes in haar nieuwe kimono's van zijden crepe hebben haar gezichten geblauwd en de lippen karmozijnrood geverfd; de kinderen hebben, wat een zeldzaamheid is in Japan — vandaag schoone neusjes.

Jongens laten hun vliegers op maar een eigenaardigheid hierbij is, dat er met vliegers altijd wedstrijden gehouden worden, door te trachten in de lucht elkaars touw door te snijden met het eigen touw.

Zeven dagen wordt er op deze manier feest gevierd.

Op Oudejaarsavond, vijf minuten voor twaalf, neemt elk Japanner een bad, zij beginnen dan rein het nieuwe leven, rein ook van zonden. Aan slapen wordt niet gedacht, zij gaan meestal een of andere heuvel beklimmen om de eerste zon van het nieuwe jaar te zien opkomen en te aanbidden.

Wie eenmaal gezien heeft, hoe zulk een stilzwijgende schare van menschen op de knieën ligt in de eerste gouden stralen van de morgenzon, vergeet niet licht de aandoenlijke schoonheid van zulk een devoot tooneel.

Moge toekomst Nieuwjaar niet enkel voor Japan een groot feest wezen maar moge over heel de wereld een prachtige, heerlijk Vredeszon opgaan met den eersten dag van 1916. Dit is de wensch niet enkel van den ondergetekende maar van allen die het wel meenen met het dierbaar leven der menschen.

P. Gr.

TUINBOUW

(Zie « Vooruit » van 25 en 29 Juni, 1, 15 en 29 Juli, 5, 12, 22 en 25 Oogst, 2, 11, 16, 25 en 29 September, 7, 24, 28 en 31 October, 4 en 11 November, 2, 9 en 16 December).

De druivenserre van den Hofscheer (Vervolg)

Bereiding van den grond.

De bijval van de druiventent hangt ten deele af van de bereiding van den grond. Men moet de wortels aan een te hevige vochtigheid onttrekken en ter huns beschikking de meest mogelijke voeding stellen. Een te vochtige grond past hun niet, niet dat zij zich niet zouden ontwikkelen maar hun hout zou slecht rijpen en de vruchten van mindere hoedanigheid zijn. Vooreerst neemt men geheel de laag goede aarde weg welke zich binnen de serre bevindt en men legt ze op een afzonderlijke plaats. Vervolgens tot op een diepte van 80 centm. verwijderd men de aarde gewoonlijk samengesteld uit zand en klei, op zulke wijze dat men een helling vormt naar den buitenkant waar men goed zal doen een onderaardsche huis te leggen om het overvloedig water weg te leiden.

Op den bodem plaatst men een laag steengruis of grove asch, altijd met hetzelfde doel, de vochtigheid te beletten. Vervolgens vul men alles met aarde welke men ten minste een jaar op voorhand bereid heeft. Die aarde zal samengesteld zijn uit graszoden, stalmeis, fijne asch, droge bladeren, waar men een weinig kalk heeft bijgevoegd. De massa, gevormd door deze stoffen, zal van tijd tot tijd omgewerkt worden om de ontbinding te bespoedigen en om een innig mengsel te bekomen. Men vult dus den put met dit mengsel en vermengt het met de laag der goede aarde welke men bewaard had en voortkomende uit de serre.

Om die vruchtbaarheid te verhoogen zal men goed doen voor iederen kruwagen van dit mengsel, 100 grammen potaschsulfaat

voor de dagelijkse aanwending, maar ook hoe de nog op vele wijze onbekwame smid voortgebracht hun te doen uitnuten onder oogpunt van sierlijkheid.

Zoo werd de kunst te samen met het ambacht geboren, en die beide factoren zouden door alle tijden verenigd blijven, tot dat onze kapitalistische maatschappij hun sterk gesmeerde eenheidsbanden door haar handelswerking zou verbreken.

In de haast voorhistorische tijden leefden de menschenrassen, verdeeld in stammen en families; vaak was er strijd van stam tegen stam; in den beginne werden de in den krijg gevangen vijanden gedood, maar later toen men had leeren inzien hoe men meer dan het noodige voor eigen onderhoud kon voortbrengen — toen dus de produktiewijze haar eerste uitbreiding bekam — werden de krijgsgevangenen in plaats van gedood tot slaven gemaakt. Zij hadden arbeidswaarde gekregen, juist gelijk de lasten ontvrijden.

In gansche het primitieve, ook in het klassieke tijdperk was de nijverheid op slavenarbeid gebaseerd. De persoon en het werk van den slaaf behoorden den werkgever, den heer; en hun levenspeil werd juist op die hoogte gehouden, zooda de belangen der meesters zelf vereischten. En dezen, vrij van het verrichten van ruw en uitputtend werk hadden natuurlijk zekere minachting voor de nijverheid. Al wat tot het levensonderhoud noodig was — woning, kleederen, voeding — het ging door de handen des slaafs; ook alles wat tot versiering van die woning en die kleederen strekten, werd door slaven ontworpen en uitgevoerd; zij bouwden het huis, zij versierden het; zij waren de potbakkers welke de ceramiek kunst voortbrachten; onder de leiding der meesters zaten de slaven aan het spinnen en het primitieve weefgetouw, vervaardigden tapijten, naaiden de kleederen, en versierden ze. Dansers, zangers, luitspelers en andere kunstenaars, allen waren slaven.

Met tertiërd werd de maatschappij samengesteld. Na vele fazen ging de vroegere toestand van barbaarsheid over in de gevestigde beschaving waarvan Griekenland en Rome de vertegenwoordigers waren; maar ook die beruiste op slavenarbeid.

en 200 grammen Thomasslakken bij te voegen. Men bewerkt de diepspitting der rabbatten langs de buitenkant der serre op dezelfde wijze en dit op een breedte van 1 m. 50 tot 2 meters.

Planting. — Aeus der planten. — Men zal zich bij eenen boomkweker zeer krachtige wijngaarden aanschaffen voortkomende van stekken. Men vindt er gekweekt in potten of in kleine manden, deze zijn zeer voordelig want zij lijden minder door de verplanting. Men zal de aardklomp niet planten zooda zij zich in den pot bevindt, maar men zal zooveel mogelijk deze aarde breken om de wortels goed te kunnen uitspreiden.

Tijdstip. — De druivelaars met bloete wortels zullen geplant worden van af November tot in Maart, deze geteeld in potten mogen in alle jaargetijden geplant worden.

Afstand. — Men zal tusschen de voeten een afstand van 1 m. tot 1,20 m. behouden.

Eigenlijke planting. — a) Buiten de serre. — Wanneer men buiten plant, genieten de wortels van een groote hoeveelheid roedzel en vinden gemakkelijk de noodige vochtigheid. De stam zal in de serre geleid worden door een opening gemaakt in den muur of in het glazen dak. Men gebruikt die wijze wanneer men de noodige zorgen (begietingen, bemestingen) binnen niet kan toedienen ofwel wanneer de serre tot een andere bestemming moet dienen b. v. voor een bevroorde veranda.

b) Binnen de serre. — Op die wijze genieten de wortels van meer warmte en vinden in den grond bijna een zelfde warmte als hunne stam, diensvolgens kan de wasdom er veel bij winnen wanneer men aanhoudend zorg draagt de begietingen wel te onderhouden, hetgeen al te dikwijls vergeten wordt, want de droogte is zoo nadeelig als de groote vochtigheid.

c) Deze twee aangehaalde wijzen hebben zooda men ziet, hunne voor- en hunne nadelen. Het is dus verkiezbaar binnen te planten, nadat men den kleinen binnenmuur gebouwd heeft op zulke wijze dat de wortels zich ook buiten de serre kunnen ontwikkelen. Te dien einde wordt deze buitenmuur, in plaats van geheel te zijn, op bogen gebouwd welke aan de basis een breedte hebben van 75 cm. en waarvan de middelpunten 1 m. van elkaar verwijderd zijn. Deze bogen zullen boven den grond niet uitkomen en zullen met aarde gevuld worden om tot ondersteuning te dienen. De wijngaarden zullen geplant worden voor ieder middelpunt.

Wij hebben vroeger gezien dat, in plaats van een geheel muur te bouwen, men

zich mocht bepalen tot het plaatsen van eenige gemetselde pilasters, ongeveer 2 m. van elkaar verwijderd, en op dewelke een ijzer in vorm van U rust. Deze handeling is zeer voordelig, want dan den eenen kant bestaat er besparing van bouwstoffen, van den anderen kant hebben de wortels het voordeel zich zowel binnen als buiten te ontwikkelen. Zooda men niet is deze derde wijze verkiezbaar boven de twee eerste.

Zekere liefhebbers planten insgelijks druivelaars langs den grooten muur in de enkele sorren, maar deze zullen opouden voort te brengen zoodaast de wijngaarden geplant tegen het glazen dak, het licht zullen verhoogen binnen te dringen.

Vormen. — Men verkiest de eenstammige rechtgaande snoeren, welke daaraanboven de meest geprezen zijn.

Snoeing. — Zoodaast geplant, snoeit men de druivelaars op twee goede oogen boven den grond, dan begint men zeer goed. Wanneer de aarde opgedroogd is, strooit men er per vierkante meter 100 grammen ammoniaksulfaat. Dit stikstof bevattende meststof prikkelt de ontwikkeling der oogen in krachtige scheuten. Deze oogen ontwikkelen zich dus en wanneer zij 30 cm. lengte hebben bekomen, rijpt men de zwakste in, en men laat de andere gerust. Men bewaart de vleugeltjes. (Scheuten welke zich ontwikkelen in het oksel der bladeren na de innijping.) Rond de maand Augustus rijpt men ook de andere schout in, om het hout te doen rijpen.

Tweede jaar. — Deze laatste scheut, verlengenis genoemd, zal gesnoeid worden op een lengte van 60 tot 70 cm. volgens hare kracht. Deze snoeiing zal voor deel hebben een nieuwe verlengenis en eenige draagranken voort te brengen. In den zomer zal de verlengenis de zolde behandeling ondergaan als het eerste jaar. Tusschen de zijschuiten kiest men de nieuwe draagranken en men rijpt ze in op 3 of 10 bladeren.

Derde jaar. — Altijd zijne kracht in het oog hebbende snoeit men de verlengenis op ongeveer 70 cm. en de draagranken op twee oogen. De afstand welke men moet behouden tusschen de draagranken is van 30 tot 40 cm. Men verwijderd dus de onnoodige zijschuiten. Deze draagrank, gesnoeid op twee oogen, geeft oorspronkelijk tot twee scheuten. De tweede is bestemd om vruchten voort te brengen. Het is op de eerste of de tweede, dat men het volgende jaar snoeit, insgelijks op twee oogen.

Men gaat zoo voort tot de druivelaar het toppunt der serre bereikt heeft. Men moet altijd zorg dragen goed en zwaar vruchthout te hebben.

G. S.

IN BELGIE

Te Vilvoorden

EEN NA TE VOLGEN VOORBEELD.

Naar men ons verzekert heeft de heer Daniel Campion aan het Comité van onderstand, verzocht hem wekelijks een lijst van werklieden te overhandigen om werken in zijn hof of de Drie Fonteynen uit te voeren.

Als voorwaarde van uitvoering gaf hij het volgende op: De dag zou van 8 uur zijn; het loon 2 fr. 75 of 3 fr.

Er zou 2 of 3 dagen gearbeid worden en dit loon, — zegt M. Campion in zijn schrijven, — zou als bijverdiensde beschouwd worden en zonder afhouding op den onderstand.

Deze heer wil aan dit werk 2 à 3000 fr. be-

De rijkdom en de kunst — vooral de nijvere kunsten — werden voor het grootste deel voortgebracht door menschen die als vee op de markt konden worden gekocht.

Vandaar de minachting welke sommigen, b.v.b. de wijze Plinius voor die kunstvormen gevoelden, wat slechts een opgeschroefde gevolgtrekking was der gangbare wijsbegeerte. In die tijden was — vooral te Rome — de kunst reeds van haar hoogte toegenomen te vervallen, dan werd slavenarbeid punt gedaald. De klassieke beschaving bevoordeel.

Het leenstelsel ontwikkelde zich, steunend op lijfeigenschap. Men had immers leeren begrippen hoe een mensch door een ganschen dag te arbeiden meer, dan voor het leven noodig was, kon voortbrengen. De heer plaatste hen dus als landbouwers op bepaalde deelen van zijn grondgebied; zij mochten er leven, op voorwaarde, dat zij een gedeelte van den dag gingen arbeiden op het land, dat aan hun heer te behoorden. De toestand der lijfeigenen was gemiddeld beter dan dien der vroegere slaven; zij konden niet worden gekocht of verkocht; maar ze vormden toch als, om zoo te zeggen, een deel van het landgoed waarop ze woonden.

Grootendeels brachten ook zij nog de nijvere kunsten voort; maar reeds doen zich symptomen van overgang voor, welke ten langen duur er toe zouden leiden het voortbrengen van kunstschone uit de handen van den minderen man te ontrukken, en hem enkel te gebruiken als dommekracht.

Vooral de opkomende kloostergenootschappen hielpen daartoe mede. Daar werd allangskens alle geestelijke ontwikkeling verenigd; de dogmatische propaganda vergde de noodzakelijkheid van het geschreven woord: boeken werden met oneindig geduld geschreven; het schrift werd een kunst en de graphiek ontwikkelde zich onder vormen welke hun draagkracht nog zouden doen gevoelen op de kunst van onzen tijd, niettegenstaande het verschil der produktiewijze.

Dan ontstonden de, door den monnik in de stille kloosterschool ontworpen perkamenten, gulden handschriften en kleurrijke miniaturen, als hoogste uiting der schoonheid en waarheid van hun tijd.

Doch andere factoren zouden de economische werking der samenleving langs nieuwe wegen leiden.

steden. Een zin in het schrijven heeft ons vooral getroffen. Daarom geven wij hem hier weer.

« Anderzijds ben ik van meening dat al de welstellende lieden in de mate van het mogelijke, de personen getroffen door den oorlog moeten doen werken, omdat de vergoeding in loon een meer waardige vorm van tusschenkomst en, meer afdoende is dan de eenvoudige almoezen. »

Wel gesproken, en wij beschouwen die taal niet als de gewoon burgerlijke.

De meeste burgers, indertijd, geven liever almoezen, zoodaende oefenen ze gemakkelijker druk op de ondersteunden uit.

Wij keuren het voorstel van M. Campion ten volle goed, te meer daar het loon van

Ontvluchte of vrijgelaten lijfeigenen vestigden zich aan de samenvloeiing der rivieren, aan het kruispunt der weinig talrijke verkeerswegen. Samen met de enkele vrij levende koop- en ambachtlieden vormden zij er de kern voor de latere dorpen en steden.

Daar ontwikkelden zich handel en nijverheid, en kwamen deze er allengskens tot ongekenden bloei. Daar vloede meteen alle geesteskracht te samen, en zouden de kunsten — vooral de nijvere — een nieuw gloriepunt bereiken.

Door 't in aanraking komen met het rijke Oosten, zoodoer de Kruistochten, als door de verdere uitbreiding der verkeerswegen en der afzetmarkten, ontstond er immers een tot dan ongekend verlangen naar meerder genot en weelde.

Men kende thans de mooie Moorsche ceramiek, hun met allerlei kostbaars ingelegde wapenen en juwelen, hun gleiswerk, hunne weefkunst, enz.

Onder den beïnvloedenden drang van die kunsten zou de middeleeuwsche ambachtsman-kunstenaar worden gevormd en zijn kunst-arbeid er een worden van diepgewortelde kracht; zou ons die prachtig gestyleerde uitdrukking van goudsmids-, metaal-, weef-, metaal- en gleiswerkkunst worden geschonken, waarvan zulke bewonderingswaardige exemplaren in onze archeologische museums worden bewaard.

Het voldoen onder opzicht van schoonheidsuitdrukking was een eerste noodzakelijkheid bij het produceeren van zulken arbeid, en tevens de eenige mogelijkheid om hem te verkoopen; sommige gilden dierven zelfs zekere voorwaarden, in dien zin, voorschrijven; de moderne mededinging en hare waardelooze produkten waren immers nog een ongekend iets. Daarbij verkeerde de ambachtsman der middeleeuwen in een gansche andere verhouding tegenover de techniek dan dien van tegenwoordig. Hij was nog in het bezit van eigen produktiemiddelen, op handarbeid gebaseerd; hij was nog niet den slaaf van een machien, dat aan anderen toebehoorde; dus kon hij volkomen vrij en volgens zijn eigen schoonheidsopvattingen zijn arbeid ten uitvoer brengen. Daardoor was er samenwerking tusschen het ambacht — het nuttigheidsdoel — en de kunst — de schoonheid.

(Vervolg.)

Uit de geschiedenis der Nijvere Kunsten

« Als de techniek, dus de maatschappij verandert, verandert ook de kunst met haar. »

E. F.

« Wij behoeven enkel het wezen onzer maatschappij te bestudeeren om te weten dat, 't niet anders kan. »

R. H.

Als wij den loop nagaan der ontwikkelingsgeschiedenis van der mensch, dan zien wij dat waar de kunsten verschijnen, zich ontwikkelen en uitbreiden, daar tevens de beschaving merkwaardig wordt.

Omgekeerd, waar de kunsten afnemen, daar verzwakt ook de beschaving; ja, daar vervalt ze soms en schijnt ze als verdwenen; dan vinden wij duistere tijdperken in de geschiedenis.

De graad van kunst toont dus het gehalte der ontwikkeling aan, en deze zelf kunnen wij best nagaan door de studie der werken, welke kunstenaars en ambachtlieden ons, door de eeuwen, hebben nagelaten.

Van in de vroegste tijden, van toen de mensch nog leefde in spelonken en palovoningen, van dan af — door de noodwendigheid er toe gedwongen — moest hij zich gereedschap en wapenen verschaffen, 't zij om zijn dagelijkse arbeid uit te voeren, 't zij om zich te verdedigen tegen de aanvallen der wilde dieren.

En daartoe werd dan natuurlijk datgene gebruikt welke het gemakkelijkst te bearbeiten viel: stukken steen, waaraan hij scherp snijdende kanten kon slijpen, alsook de takken der bomen, welke door die als mes gebruikte steenen zekere vormen konden worden gegeven.

Door den nood gedwongen werd hij dus ambachtsman, tot dat hij na de eerste stapen op de baan der ontwikkeling, zou verlaten naar meer en beter genot, naar menscheijker voldoening. En dat bracht hem de kunst.

De vormen der dieren, die leefden in zijn omgeving, deze der planten, welke hij zag rondom zich, hij giffelde het alles op de wanden zijner woning, hij sneed ze in de beuten voorwerpen die hij gebruikte, of boetseerde ze in klei, welke de zonnehitte voor hem zou verhard.

De eerste vormen van huishouding steunden op het vrije, maar dierlijk leven in de natuur; haar kunstprodukten waren dan ook slechts naieve, als door kinderen voortgebrachte uitbeeldingen van vormen der natuur.

Van dan af reeds was de kunst de volkomene weerspiegeling der wisselwerking van de samenleving.

Slechts later zouden eigene, menscheijke gevoelsopvattingen worden uitgedrukt.

Zoolang godsdienstige en andere neigingen niet al te sterk werden, had de maatschappij aan die kunstvormen geen behoefte.

Maar het evolutieproces zou zich punt voor punt ontwikkelen; de mensch leert het vuur kennen; hij ontdekt zekere ertsen, waaronder dat van het ijzer; hij leert hoe het vermengen van sommige diere produkten, grondstoffen van meerdere kracht en bruikbaarheid kunnen doen ontstaan; het brons wordt ontdekt.

Dit was van zooveel belang dat van dan af een nieuw tijdperk in de ontwikkelingsgeschiedenis begon; van dan af zien wij het menschedom met reuzenschreden vooruit gaan op de baan der beschaving, want het metaal liet, op technisch gebied, dingen toe welke tot dan toe een droombeeld waren geweest.

De kunst van het smeden ontwikkelde zich; men zag het gloeiende metaal onder den forschten slag van den sterkgespienden smedersarm alle nuttige en kunstige vormen aannemen. En opmerkenswaardig is het, hoe bij het vervaardigen der primitieve metaalprodukten (wapens, huisraad, versierselen, enz.) niet alleen een nuttig, maar ook een kunstrijk doel werd nagestreefd; hoe zij niet alleen moesten dienstig zijn

2,75 fr. a 3 fr. aan dat soort werk betaald, zelden hooger stond.

Een hoveniersgat die in normale tijden 2,50 fr. daags won, moest voorzeker meer uren arbeiden en zijn loon stond dus niet hooger dan datgene dat M. Campion zou betalen.

Daarom zeggen wij aan de arbeiders die het genoegen zullen hebben er te kunnen arbeiden: » Werkst gewetensvol zoals een eerlijke werkmans dient te werken. »

En aan de burgerij die over ceuten en goederen beschikt zeggen wij: » Neemt een voorbeeld aan deze goede daad! »

En moest nu morgen M. Campion eene volgens ons laakbare daad begaan, dan zouden wij niet nalaten hem te bekampen; dit ligt immers in onzen vrijheidszin.

NIEUWE BONS

Zoals werklozen en handelaars reeds konden vaststellen zijn er van wege het Nationaal Komiteit nieuwe bons in omloop gebracht.

Daardoor vervallen al de oude, en moeten vóór 3 Januari 1916 deze ingeleverd zijn.

Op de nieuwe uitgegevenen staat er gedrukt dat deze slechts geldig zijn tot 31 Januari.

Dat en werklozen en handelaars hiervan wel rekenschap houden.

HUISHUURKWESTIE

In een onzer vorige briefwisselingen spraken wij van M. Vanderkelen, als hebbende zijne huurders een 30tal, voor den vrede-rechter gedaagd.

Aan 't slot van ons artikel zegden wij dat we met genoegen den naam zouden hebben meegedeeld van diegenen welke huizen ter beschikking stelden van de » Sans Logis ».

Hier volgen reeds enkele namen: MM. Lejour, Haesaerts, Campion, Verhaeren, Heyndels, Charlet, Pêtre en Vanderkelen. Een woord van dank zij dezen toegezegd.

Integendeel moeten wij dan ook diegenen bekennen die hunne ongelukkige huurders den duivel aandoen.

Dit is nu weer het geval met M. De Graef. Allo, M. Susse, gij die ook nog het zwart boterhammen hebt gegeten, gij moogt dat niet vergeten.

Of heeft het spreekwoord altijd gelijk als het zegt: » Als NIETS komt tot IETS kent IETS zich zelven NIET »?

Te Peuthy

(bij Vilvoorden)

Er gaan hier veel klachten op tegen een persoon die van 's morgens tot 's avonds roept: » Geen politiek », en die, naar 't schijnt, niets anders zou doen dan politiek maken.

Men moet, zoo beweert men, wonderwel in zijne gratie staan om wat te kunnen bekomen.

Een kristelijk mensch zou nochtans heel anders het » Spijst de hongerigen » moeten in praktijk stellen.

Naar bewerd wordt, zouden er ook 's morgens, wanneer het nog donker is, zekere waren in een groot gebouw gevoerd worden ter bewaring. Is dat mogelijk? Naar men vertelt zouden het aardappelen zijn.

A-propos; men stuurt ons van Peuthy dat briefje ter inlaching, maar zijn daar in 't komiteit de verschillende partijen niet vertegenwoordigd?

Kunnen (als het waar is) socialist en liberalen de klerikale politiek niet beletten?

Te Saventhem

OUDEHEIDKUNDIGE BESCHOUWINGEN

Wij denken onze lezers aangenaam te zijn door voor hen de wetenschappelijke, oudheidkundige beschouwingen te vertalen uit een Brusselsch fransch blad, betrek hebbende, over onze gemeente en omstreken, te meer nog, omdat het getal onzer lezers heel wat belangrijker is dan het paar dozijnen fransch lezende in onze gemeente.

Tijdens de aardwerken van de Vilvoorde-laan, heden in gebruik voor het openbaar verkeer, en die Saventhem verbindt met den Haachtchen steenweg en de gemeente Melsbroeck, heeft men overblijfsels gevonden, werktuigen uit zandsteen uit het neolithicieke tijdvak.

Het oorspronkelijk woud, dewelke deze streek overdekte, werd zoo niet bewoond, dan toch doorlopen door onze voorhistorische voorouders.

Van af het tijdperk der Galliërs, doorliep onder twijfel, vreemde stammen, het beboste grondgebied, en legden daar de wegen aan, Belgio-Romeinen, die zich kruisten niet ver van het hoogtepunt » de Loo », waar zich eertijds grafheuvels bevonden.

Anderszids heeft den heer Demunck, oudheidkundige, te Saventhem, langs de beide zijden der vallei Kleine Beek bronnen en sporen ontdekt van woonsteden of woningen, toebehoorende tot de tijdperken Belgio-Romeinen en Franken.

Volgens dezen oudheidkundige is de oorsprong der gemeente Saventhem de ontginningen van » de Loo », en de ontdekkingen tijdens de aardwerken dezer plaats, zouden deze opklimmen tot aan den aanvang dezer tijdvakken.

De ontginningen en bebouwingen ontwikkelden zich gelijkelijk over geheel de streek: Saventhem, Loo, Melsbroeck, Steenockerzeel, Humelghem, Nossegem, Dieghem en Machelen.

De oppervlakte van het oorspronkelijk woud verminderde aldus meer en meer, en van af 1777 bestond het niet meer.

Aan het zuiden van het hedendaags Loo-bosch, sedert herplant en in de nabijheid van Nossegem, vond men niets dan kleine brokstukken, heden geheel en gansch verdwenen.

Te Deurne

GODSVREDE EN KLERIKALE OP-STOOPEN-TREKKERIJ

Wanneer de inwoners van Deurne, na het bombardement terugs kwamen, lazzen ze dagelijks in de » Frut » en andere klerikale bladen, dat er nu geene politiek meer mocht

gevoerd worden en de vooraanstaanden van alle politieke partijen enkel te zorgen hadden voor de noodlijdende bevolking.

Die kreet: » Geen politiek meer! » was enkel een middel der klerikalen om de andersdenkenden zand in de oogen te strooien, want de onderduimsche aanvallen in die bladen tegen de socialistenvolgen elkaar op en die heeren hadden de handen vrij omdat in Antwerpen, na 't bombardement, geen socialistisch blad meer verscheen.

Daar die klerikale bladen thans ook niet meer verschenen en de heeren klerikalen toch voort moeten lasteren, heeft men hier in Deurne niets beters uitgevonden dan elken donderdag een rookavond te houden waar door groote (14) sprekers het woord wordt gevoerd, meestendeels tegen » Vooruit » en de socialistenvolgen. Doch men behandelt er ook zeer leezame onderwerpen zoals: de vaderlandsliefde der aardappelboeren, de geknipe maaisverkoopers, de onbaatzuchtigheid van buitengezette komiteitsleden, het traktement van klerikale controleurs, het wegblijven van militieleden enz. Doch het bizonderste dat men er behandelt is: het zoeken naar middelen om verloren geraakte kashoeken terug te vinden en om te beletten dat er wagens met zemelen naar eene verkeerde bestemming gevoerd worden.

Men ziet dus dat » rookavonden » ook nog hun nut hebben.

VOORDRACHT L. ROMBAUT

De eerste voordracht welke door onze Werkersbond ingericht werd en welke door onzen vriend Rombaut gegeven werd, is goed gelukt. Hij sprak over Heyermans en liet ons brokken uit verschillende zijner werken hooren. Dat hij goed begrepen werd bewees de aandacht met welke men naar hem luisterde en de toejuichingen welke hem te beurt vielen. Dat wij onzen kamerad Rombaut nog dikwijls in ons midden hopen te zien optreden is aller wensch.

Te Aelbeke

BOERENGEKNOEI

De kristelijke boeren leggen hier tegenover de armoede gedompeelde bevolking, de meest betreurenswaardige houding aan den dag door hunne waren weg te Moffelen, om deze aan een woekerprijs te kunnen afsteken.

Vóór eenige dagen deed de politie eene huiszoeking bij de boeren, om te zien of er geene aardappelen of tarwe weggestoken was, en 't resultaat was verazend. Bij een boer vond men een put, waarin hij beweerd dat rapen staken; integendeel waren het plantenaardappels. In een andere put, na 50 centimeters diep gegraven te hebben, vonden zij eveneens eene groote hoeveelheid aardappelen en zulks was bij verscheidenen het geval, — natuurlijk bestemd om aan hooge prijzen te verkoopen.

Die personen, in het opgeven van hun huisgezin, verhoogden 't getal leden, om hun persoonlijke voorraad eveneens te kunnen verhoogen, zoo waren er die vijf dienstknachten opgaven en er in 't geheel geene hadden.

Zoo ook ging het met het graan, en op dit gebied heeft de handelingen der boeren voor gevolg gehad, dat wij in plaats van 2 1/2 kilos meel, er maar 2 kilos meer krijgen van 't voedingskomiteit. Zij zijn dus op alle punten de oorzaak dat de inwoners van Aelbeke hunnen buikriem mogen toehalen, enkel en alleen om die gasten toe te laten, veel centen te winnen.

't Is proper en echt kristelijk, en de menschen zullen het niet rap vergeten, hoe men tijdens den oorlog op hunnen honger gespeculeerd heeft.

EEN OORLOGSPLAAG

Een der vele plagen die den oorlog meebracht is wel die der gemeentebons, die 't gewone geld moeten vervangen, eene ziekte waarover hier bitter en niet zonder reden geklaagd wordt.

Wie daarmee betaalt, onderging in 't begin een verlies van 5 %, dan 10 %, 't ging tot 15 % cm voor 't oogenblik te staan aan 20 en 22 %!

De neringdoenden moeten hunne waren met Belgisch, Fransch of Duitsch geld betalen, want buiten Aelbeke zijn de bons geen rooden duit waard, en 't zijn natuurlijk de verbruikers die 't al mogen uitzweeten.

Voor menschen die nog geen inkomsten genoeg hebben om voldoende eten te koopen en zulk p. h. verlies doen, is dat een verschrikkelijk iets. Ook zijn die bons een ware struikelblok voor den handel.

Bestaat hier voor 't gemeentebestuur geene mogelijkheid om die bons te doen vervangen door tusschenkomst van een of andere bank, door geld van de Société Générale? Te Kortrijk is dit eveneens gedaan geworden mischien in andere plaatsen eveneens, tot genoegen van eenieder.

Dit ware een goed en nuttig werk.

Camille Vaneeckhout.

Te Ingelmunster

DE PRIJZEN DER KRUIDENIERS-WAREN

Wij kregen vele klachten over zekere winkeliers die overloopen van vaderlandslievende gevoelens (leest geldgevoelens) en voor hunne waren de prijzen bepalen naar hunnen zin.

De reeds diep getroffen bevolking wor't zoo nog op eene ellendige manier gestraft. Denken die kortzichtige winkeliers niet verder dan hun neus lang is en als de oorlog eindigt de bedrogenen dan ook hun woord zullen te zeggen hebben?

Hier zijn nochtans waren genoeg om 't zoogeene overdreven prijzen te vragen. De prijzen zijn gestegen, dit geven wij toe, doch niet in verhouding zoals de winkeliers vragen.

Biedt men zich aan om waren te koopen, 's morgens als ze de groote stroopers verwachten, 't heet dat alles uitverkocht is, wij hunne volle bakken in achterhuis en kelder wachten op den voorlooper, om aan grooten prijzen verkocht te worden.

't Minste gerucht over de stijging der

waren is eene gelegenheid om alles achter 't houden, duurdert te verkoopen, ofwel deze onmiddellijk te eischen.

Kan de overheid daar niet tegen ingaan? Kwestie van durven en willen. Dat ze die liexen verplichten tot eene zichtbare plaats een lijst uit te hangen met de maximumprijzen, door de overheid vast te stellen.

De woekerhandel zou wel wat inkrimpen. Helpt dit niet, waarom opent 't Voedingskomiteit zelf geen kruidenierswinkel waar te bevolking alles aan billijke prijzen kan bekomen? Aan bereidwillige medehulp zal 't niet ontbreken.

Te lang reeds lijdten de werklieden en kleine burgers onder 't schandelijk misbruik van eenige schrapzuchtige uitbuiters. 't Wordt tijd dat zulks ophoude.

H. D.

Te Marcke

KRAKEEL-ONTSLAG!!!

In eene algemeene vergadering van Oktober van het Hulp- en Voedingskomiteit, ontstond een geschil tusschen de klerikalen — door 't voorstel van D... om vertegenwoordiging aan de verschillende partijen toe te staan: een socialist werd door hem vooruit gezet.

Brillemans en Polichinelle, stonden op hun achterste pooten: » dit zou niet gebeuren, zoo lang laatstgenoemde bevestigstunde; ze konden zij alles goed schikken en de socialisten zouden krakeel gemaakt hebben. »

En middewijl stroomden de klachten toe, een feit door de socialist in de pers aangeklaagd, wat natuurlijk voor die heeren eene doodzonde is.

De heer D... werd met zijn voorstel wandelen gezonden; hij verdedigde het verder, maar zijne vrienden zegden dat ze dit kanaille niet van doen hadden.

Hij gaf liever zijn ontslag, dan verder mee te helpen aan de gepleegde onrechtvaardigheden, iets wat met vreugde aanvaard werd. Nu konden ze rustig slapen, alleen zagen die heeren steeds » Vooruit » in hun droomen opdagen die alles aan het krakeel hing.

Vertegenwoordiging in 't Komiteit voor de socialist, daar komt niets van in huis! En niet meer wetende welke redenen aanvoeren om dit vel te houden, zeggen ze nu, dat hier op de gemeente geene socialistische groep bestaat.

Toont ons eens de liberale groep a. u. b. ! Die zijn nochtans vertegenwoordigd. Maar ja, 't is een schatrijke heer en die is niet zoo gevaarlijk, hé...

Wanneer worden hier kosteloos kolen kleeren en slaapgoed uitgedeeld aan de werklozen? Maar rechtvaardiger dan verleden jaar.

Wanneer smout, a. u. b., waarvan geene 200 kilos naar 't klooster meer gaan, waar peerden, koelen en verkens 't stalle staan? Kan aan de werklozen, die geen ander inkomen en aan de soldatenvrouwen, die van bijzondere inkomsten beroofd zijn, geen kosteloos meel verschaft worden?

Door de bevolking wordt gij streng beoordeeld, en niet zonder reden!

Camille Vaneeckhout.

Te Emelghem

HET WERKLOOZENKOMITEIT

Er gebeuren hier onrechtvaardige hulp-aftrokken door 't lieve kinderstelsel, waarover we reeds meer dan eens gewaagden.

Een van beiden: De mannen die 't komiteit uitmaken kunnen niet rekenen, of kennen 't reglement niet. In beide gevallen, ruimden ze beter de baan voor menschen die voor zulke taak beter opgewassen zijn.

Van wie kregen ze volmacht aldus met de menschen om te springen?

We zullen niet zwijgen tot meer rechtvaardigheid en recht geschiedde; tot zo lang zullen wij 't voorzitterken in de gelegenheid stellen regelmatig ons schrijven in » Vooruit » voor de werklozen af te lezen, wat die menschen veel genoegen doet.

Een goede noot voor Emelghem evenwel: de werklozen kregen kolen voor niets. Een welgekomen ondersteuning voorwaar.

H. D.

Te Harelbeke

DE KOZIJNTJESWINKEL

Verdoemd, ze zijn al met dezelfde zonde besmet; in 't eevergrootste gedeelte waar de klerikalen in de Hulp- en Voedingskomiteiten den baas spelen, trachten zij er een lievekinderstelsel op na te houden, ten nadele der algemeenschap.

't Moet natuurlijk in Harelbeke ook zoo zijn. Wat mirakel, moest men hier eene uitzondering maken!

Eene vrouw gaat naar 't Voedingskomiteit rijst halen, ze vraagt er twee kilos, kan maar 1 kilo krijgen, en iemand die vóór haar ging, kreeg er 10 kilos!

Is dit de eene niet bevoordeelden tot nadeel der andere, dan is het op zijn minste gemeen eene slechte en onbeheendige regeling, die wel zou mogen ophouden.

Er was zeep toegekomen, genoeg om het meerendeel der menschen iets te geven. Maar op de gestelde dagen dat de menschen er mochten om gaan, was de zeep om 't zeep.

De mannen van 't Voedingskomiteit kunnen dit, van hun standpunt gezien, heel goed vinden, maar diegenen die intusschen zonder zeep staan, en er moeten naar wachten om te wasschen, denken er anders over en niet zonder reden: de menschen zeggen zelfs dat de komiteitsleden goed ingezeept zijn.

Als nu op bepaalde dagen het meel uitgedeeld wordt, staan de menschen daar uren op rang, in regen en wind, terwijl ze voor hunne neus lieve vriendjes zien binnen trekken en onmiddellijk bediend worden.

De menschen reklameeren en zij hebben overschot van gelijk, want diegenen die er lieve vriendjes op na houden, en ook lieve vriendje zijn, hebben het recht niet van zulks te doen. 't Is een echte schande voor gelijk wie zich daaraan plichtig maakt of

dit in de hand werkt.

Als zulks niet ophoudt, gaan we namen ncemen; ze kunnen het zich voor gezegd houden.

Te Syngem

GEL KLOPPEN

De geldelijke toestand van het grootste deel der werklieden en kleine burgers is thans meer dan pijnlijk en ook al bij de welstellende burgers bekommert men zich diensaan gaande. Zij die bezitten, zien de toekomst in het zwart geteekend, want veel, zeer veel geld zal er noodig zijn om de gebroken potten van den oorlog te betalen.

De openbare besturen hebben dus voor plicht van stonden af zeer zuinig te zijn met hunne gelden en deze slechts te besteden aan noodige en nuttige werken.

Dat is evenwel het gedachte niet der Belgische gestelijkheid, die sedert meer dan 30 jaren den Staat, de provinciën en de gemeenten als allerbeste baatkoelen aanzien en nog maar immer voortgaan met, als eene zuigpomp gedurig in beweging te zijn en al het sap, dat het land bezit, tot zich te trekken.

Een voorbeeld: Er bestaat hier te Syngem eene vrije zondagschool voor mannen, die toelagen ontvangt van den Staat. Deze school wordt gehouden door den onder-pastoor, den koster en een paar kerkzangers. Niemand bezit het wettig vereischte diploma van onderwijzer.

Hoe kan die school toelagen (200 fr. per klas en per jaar) ontvangen van den Staat? Wel heel eenvoudig. Eene rediplomeerde non toont nu en dan eens haar wit kappe in die zondagschool voor mannen.

Is dat ernstig?

Is dat, vooral in deze tijden, geene ongehoorde geldklopperij ten nadele der lastenbetalers?

Te St-Nikolaas

GEBREK AAN AARDAPPELEN

Van alle kanten komen ons de werklieden klagen, dat zij met groote moeite nog aan aardappelen kunnen geraken, en alles laat voorzien dat er hier in 't kort gebrek aan deze zoo noodige voeding zal zijn.

Men vraagt zich af wat de oorzaak is dat in onze streek, waar zooveel pataiten groeien, de bewoners er te kort hebben.

't Is weer dezelfde historie: de boerens, beschermd en geholpen door de heeren die zij gekozen hebben, leverden alles aan de opkoopers, aan dure prijzen, natuurlijk, zonder zich te bekommeren om hunne arme broeders uit de steden, die straks honger zullen te lijden hebben. Want men vergeet niet, dat de werkende klas thans veel minder vroeger aardappelen kan missen!

Inderdaad, wanneer men rekening houdt dat er geen brood te bekomen is boven het rantsoen, dat zoo klein is; dat er niemand nog in staat is wat vleesch of zelfs een haring te koopen, dan besef men opeens wat schrikkelijke ramp er zal uitbarsten, wanneer er pataiten moeten gemist worden.

Wij willen dit wel eens ter overweging geven aan de boerens en ook aan de rijke menschen, die allen een goeden voorraad in kelder hebben en zich daarenboven met wat anders kunnen vergenoegen, omdat zij geld hebben.

Denkt gij niet met ons, mijnheeren, dat wij voor droevige gevolgen kunnen komen te staan, als onze vrees zich moest verwezenlijken?

Indien ja, welnu spant dan al uwe krachten in of zulks te voorkomen. Vreest niet langer de woekeraars en andere uitbuiters, en haalt de aardappelen waar ze zijn!

De boeren sparen, is rekenen op hunne stemmen en dat is wel politiek maken, gelooven wij. Deze is thans verboden, niet waar!

Het werkvolk moet aardappelen hebben en 't is meer dan tijd dat de handen kracht-dadig aan 't werk geslagen worden of treurige feiten staan ons te wachten. Dit zegt u. Een werklooze.

Uit Eekloo

Wij geven het volgend uittreksel uit een Omzendbrief, gericht aan de komiteiten, door den Algemeenen Voorzitter, Mijnheer Lionel Pussemier:

« BEVOORRADINGSDIENST

» In een gewest onzer Provincie greep hie volgende plaats:

» Sommige lieden gaan voort met op de onbeschaafde wijze waren, voortkomende uit de Provinciale verdeelingen, op te koopen en er eene bestemming aan te geven welke lijnrecht in strijd is met de inzichten van de » Com-mission for relief in Belgium ».

» Deze weinig eerlijke praktijken wijzen er eens te meer op hoe laag het zedelijk peil van sommigen gezonken is: zij buiten de huidige treurige omstandigheden uit om woeker te drijven ten nadele hunner medeburgers die voor het meerendeel reeds diep beproefd zijn.

» Maar wat nog veel treuriger is te moeten vaststellen, 't is dat zoovele inwoners d te opkoopers gewilligen bijstand bieden zoals het uit genomen inlichtingen is gebleken.

» Degene dus aan wie de edelmoedige Amerikaansche natie zich inspannt met alle kracht ter hulp te komen, vinden niets beters te doen dan die weldaad te schenden.

» Het Provinciaal Komiteit kan de voortzetting dezer misbruiken niet langer toelaten; het heeft besloten op de krachtigste wijze op te treden, niet alleen tegen de opkoopers zelve, maar tegen hunne nazaten of belanghebbende helpers die de loensche handelwijze der winsten vergemakkelijken door het afstaan hunner gezinskaart.

» Te dien einde worden de volgende maatregelen genomen:

» 1. Te rekenen van 6 November meet voor elken aankoop benevens de gezinskaart, ook de eenheidsheidskaart met por-

tret aangeboden worden van den persoon gelast met de aankopen van het huize-zin en die hij name op de gezinskaart moet aangevuld zijn;

» 2. Het huizegezin waarvan bewezen zal worden dat het hulp verleent aan de opkoopers om hun laakbaar bedrijf uit te oefenen, zal onwederroepelijk zijne gezinskaart onttrokken worden.

» 3. Er zal later over beraadslaagd worden of geene strengere maatregelen zullen moeten toegepast worden, namelijk het weigeren van elken steun aan dergelijke huizegezinnen.

» Er moet kost wat kost aan die uitbaitingen een einde komen. »

Dus te oordeelen naar de klachten en de ranen van den heer Pussemier bestaan er misbruiken en wel groote misbruiken.

En door wie worden die misbruiken bedreven?

Door de werklieden?

Neen, want die zijn de bestolenen en hebben er de occasie niet van.

De misbruiken worden gedaan door de vrienden.

Al de Komiteiten zijn samengesteld in onze streek door den heer Pussemier zelf. En dat de heer Pussemier wel wist, sedert een zeer langen tijd, dat de werking der Komiteiten gezinszins onberispelijk was, zullen de volgende feiten aantoonen:

In April laatstleden toen er hem gezegd werd in het toenmalig Steun- en Voedingskomiteit, dat er misbruiken bestonden en gansch het Komiteit het eens was om dit te erkennen, protesteerde de heer Pussemier en dankte het Komiteit af, onder voorwendsel dat Eekloo belangrijk genoeg was om twee afzonderlijke Voedingskomiteiten te hebben. Nochtans had dat oud Komiteit, sedert het begin van den oorlog en tot eenders voldoening, de grootste diensten aan de stad bewezen.

M. Pussemier deed meer: hij stelde een nieuw Komiteit aan, bestaande uit zijnen commiss en 'zinen smid.

Ten tweede:

In Juni laatst werd er door eene werkliedenmaatschappij eene klacht over misbruiken ingezonden.

Men opende een zwans-enkwest met medewerking van een artist van Waarschoot.

De getuigenissen waren belangrijk en handelden over erreuren, boekhouding, favoritisme, witte bloem, beschuiten voor Cortemarck en Ieghem, nachthandel en nachtvervoer, bewaring en verdwijning van bons, enz., enz.

De artist van Waarschoot weigerde de getuigenissen te boeken. Hij had tegen elke veropenbaring een excuus, een dekselken of een domperken.

Wij beweren nu niet dat al de getuigenissen met de noodige bewijzen voorzien waren, maar zij behielden niet te min kostelijke vingervindingen om door een rechtvaardig onderzoek tot de waarheid te komen. Had alsdan M. Pussemier wat scherper toegezien, hij zou den woekerhandel gevonden hebben. Maar, zoals Vader Catz zei:

Waartoe dienen kaars en bril,

Als de uil niet zien en wil!

De uitslag der zwans was natuurlijk, dat er geene misbruiken bestonden.

De heer Pussemier kondigde daarna met veel statigheid af, dat, na onderzoek dezer klachten, geene misbruiken werden begaan.

Des avonds stroomde de champagne te Eekloo en te Mariakerke op den bekomen uitslag.

Ten derde: Zoals iedereen hier weet is de heer Pussemier naar Holland gevluht met Burgemeester, Schepenen en Kommissaris, in de benarde tijden van October-November 1914.

Eenige offervlaadige mannen hebben dan aan het Bestuur der Stad medegeholpen.